

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

KLASA: 041-01/24-01/5
URBROJ: 613-22-24-13
Čakovec, 3. prosinca 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatski zavod za
javno zdravstvo
za 2023.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O ZAVODU	7
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	7
	Sustav unutarnjih kontrola	9
	Planiranje i izvršenje plana	12
	Financijski izvještaji	14
	Projekti financirani u 2023.	28
	Javna nabava	33
III.	REVIZIJA ZA 2023.	36
	Ciljevi i područja revizije	36
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	36
	Metode i postupci revizije	37
	Nalaz za 2023.	38

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (dalje u tekstu: Zavod) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Zavoda sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze, vlastiti izvori, projekti financirani u 2023. te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Zavoda za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Prema podacima iz poslovnih knjiga i financijskih izvještaja za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 165.454.761,48 eura, a ukupni rashodi u iznosu od 159.084.311,88 eura.

U poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima za 2023. iskazani rashodi u ukupnom iznosu od 21.979.384,40 eura za cjepiva protiv bolesti COVID-19 donirana tijekom 2022. te su za navedeni iznos evidentirani odnosno iskazani prihodi od imovine kao protustavka rashodima, u skladu s propisanim evidentiranjem u proračunskom računovodstvu. Cjepiva su donirana državama izvan Europske unije, dijelom prema procjeni COVAX instrumenta (instrument Europske unije za globalni pristup cjepivima protiv bolesti COVID-19), na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o upućivanju humanitarne pomoći donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 prema procjeni mehanizma COVAX iz listopada 2022., a dijelom izvan procjene navedenog instrumenta, na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske o upućivanju humanitarne pomoći donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 iz veljače i srpnja 2022. Navedenim odlukama Vlade Republike Hrvatske dijelom su utvrđene države kojima se doniraju cjepiva, a za donacije cjepiva prema procjeni COVAX instrumenta odlukama nisu navedene države koje su primatelji donacija cjepiva. Cjepiva su dijelom donirana sa skladišta dobavljača (rashodi su evidentirani po računima koje su dobavljači u 2022. ispostavili Zavodu), a dijelom sa skladišta Zavoda. Prihode i rashode za navedene donacije trebalo je iskazati u poslovnim knjigama za 2022., s obzirom na nastanak poslovnog događaja. Zbog navedenog, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2023. više su iskazani prihodi i rashodi za 21.979.384,40 eura.

U okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine evidentirana su ulaganja u cjelovitu obnovu zgrade nakon potresa na adresi Rockefellerova 2 u iznosu od 14.615.220,18 eura te nabava namještaja za zgradu koja je u obnovi u iznosu od 400.051,00 euro, odnosno ukupno 15.015.271,18 eura. Nabava nefinancijske imovine u razdoblju stjecanja do stavljanja u uporabu (aktiviranja) nije evidentirana u okviru propisanih računa imovine u pripremi, nego izravno na računima imovine u uporabi. Zbog pogrešnog evidentiranja navedenih ulaganja u okviru imovine u uporabi umjesto u pripremi, obračunan je ispravak vrijednosti imovine u iznosu od 144.298,52 eura te je za navedeni iznos manje iskazana vrijednost dugotrajne imovine i vlastitih izvora. Nadalje, u okviru rashoda za ostale intelektualne usluge evidentirani su rashodi za usluge stručnog nadzora nad građevinskim radovima cjelovite obnove zgrade u iznosu od 136.794,50 eura, a trebalo ih je evidentirati u okviru nabave nefinancijske imovine u pripremi, zajedno s drugim ulaganjima te povećati vrijednost nabavljene imovine i vlastitih izvora. Prema navedenom, u poslovnim knjigama trebalo je evidentirati i u financijskim izvještajima za 2023. iskazati imovinu u pripremi u ukupnom iznosu od 15.152.065,68 eura (što se odnosi na vrijednost ulaganja i stručni nadzor), s obzirom na to da ulaganja u obnovu nisu završena do konca 2023.

U 2023. Zavod je primio od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO) sredstva za nabavu cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja u iznosu od 161.700,00 eura, koja su utrošena za dobivenu namjenu. Primitak sredstava evidentiran je u glavnoj knjizi na računu novčanih sredstava i potraživanja za prihode HZZO-a, međutim u glavnoj knjizi nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani navedeni prihodi (zbog pogreške u računovodstvenom evidentiranju). Zbog navedenog su prihodi i rezultat poslovanja manje iskazani za 161.700,00 eura, a obračunati prihodi više za navedeni iznos.

U skladu s propisima, ustrojeno je analitičko knjigovodstvo zaliha medicinskog potrošnog materijala po vrsti, količini i vrijednosti, koji se nabavlja za potrebe Zavoda. Utrošak zaliha vodi se po nabavnim cijenama, a rashodi se u glavnoj knjizi evidentiraju na temelju računa dobavljača u trenutku nabave. Tijekom 2023. kvartalno je (na temelju popisa) usklađivano stanje zaliha te su ispravljani rashodi. Koncem godine stanje zaliha medicinskog potrošnog materijala je u financijskim izvještajima iskazano u iznosu od 283.338,46 eura.

Osim nabave medicinskog potrošnog materijala za potrebe Zavoda, u skladu s odredbama članka 130., stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zavod obavlja i poslove planiranja, praćenja i evaluiranja provođenja obveznih imunizacija, uključujući nabavu, skladištenje i distribuciju cjepiva za potrebe Republike Hrvatske, na temelju dva trogodišnja programa cijepljenja. Tijekom 2023. nabavljena su cjepiva ukupne vrijednosti od 62.487.729,42 eura, od čega se na cjepiva protiv bolesti COVID-19 odnosi 44.346.985,58 eura, za provođenje programa obveznog cijepljenja 17.979.043,84 eura te cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja 161.700,00 eura. Cjepiva su nabavljena najvećim dijelom za distribuciju županijskim zavodima za javno zdravstvo, a manjim dijelom za potrebe Zavoda.

Za nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19 financijska sredstva su osigurana u Financijskom planu HZZO-a. HZZO sredstva doznaju na račun Zavoda na temelju zahtjeva sa specificiranim troškovima po dobavljaču cjepiva. Na isti način su osigurana financijska sredstva za nabavu cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja.

Za nabavu cjepiva za provođenje programa obveznog cijepljenja, financijska sredstva su osigurana također u Financijskom planu HZZO-a na temelju zaključenog Sporazuma o osiguranju financijskih sredstava za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva u razdoblju 2022. – 2024. iz siječnja 2022. i Dodatku Sporazumu iz veljače 2023. i godišnjih ugovora. Prethodnu suglasnost HZZO-u za zaključivanje navedenog Sporazuma sa Zavodom dala je Vlada Republike Hrvatske u siječnju 2021. Zavod po svakom dobavljaču cjepiva zaključuje s HZZO-om ugovor o preuzimanju duga, temeljem kojeg dobavljača plaća izravno HZZO, a Zavod zatvara obvezu i evidentira prihode od HZZO-a.

Sva cjepiva skladište se u ugovornom skladištu veletrgovalne (koje je ujedno i centralno skladište cjepiva za Republiku Hrvatsku), koje obavlja distribuciju cjepiva prema županijskim zavodima za javno zdravstvo. Za praćenje zaliha cjepiva u centralnom skladištu ustrojen je sustav e-CEZDLIH, koji osigurava podatke o vrsti, količini, distribuciji, utrošku i otpisu cjepiva. Međutim, analitičko knjigovodstvo zaliha cjepiva po vrsti, količini i vrijednosti nije ustrojeno. Za nabavljena cjepiva u vrijednosti od 62.487.729,42 eura Zavod je iskazao rashode razdoblja u trenutku nabave.

Popisom imovine i obveza za 2023. utvrđeno je stanje cjepiva iz programa cijepljenja u vrijednosti od 9.237.698,16 eura, ali nije provedeno usklađenje rashoda razdoblja za nabavu materijala i sirovina te u financijskim izvještajima nije iskazano stanje zaliha na 31. prosinca 2023. Nadalje, popisom imovine i obveza koncem godine nije obuhvaćen popis cjepiva protiv bolesti COVID-19 te u financijskim izvještajima nije iskazano stanje zaliha navedenog cjepiva niti je provedeno usklađenje rashoda razdoblja. Prema podacima centralnog skladišta, koncem 2023. na stanju je 830 665 doza cjepiva, procijenjene vrijednosti (prema prosječnoj cijeni) od 13.789.039,00 eura.

Zavod je trebao ustrojiti analitičko knjigovodstvo zaliha cjepiva, po vrsti, količini i vrijednosti te nabavu cjepiva evidentirati u okviru zaliha, a posebno izdvojiti zalihe cjepiva za preraspodjelu županijskim zavodima za javno zdravstvo. Rashode za nabavu cjepiva, odnosno utroška kratkotrajne nefinancijske imovine, Zavod je trebao priznati u trenutku stvarnog utroška, i to za dio zaliha koje sam utroši.

Državni ured za reviziju poduzeo je aktivnosti kako bi Ministarstvo financija propisalo način evidentiranja nabave i distribucije cjepiva kod Zavoda i županijskih zavoda za javno zdravstvo, s obzirom na to da vrijednost nabave cjepiva za preraspodjelu županijskim zavodima za javno zdravstvo nije rashod ostvaren za potrebe poslovanja Zavoda. U vrijeme obavljanja revizije u tijeku je izrada upute Ministarstva financija za provođenje knjigovodstvenih evidencija nabave i distribucije cjepiva kod Zavoda, HZZO-a i županijskih zavoda za javno zdravstvo.

Obavljen je popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2023., koji nije cjelovit. Popis imovine i obveza obavljen je po službama i odjelima te popisne liste sadrže podatke o nazivu, inventarnom broju, količini i lokaciji imovine, datumu popisa i podatke o članovima popisnog povjerenstva. Međutim, podaci o popisu imovine nisu u popisne liste uneseni u novčanim izrazima, što otežava usporedbu popisnih lista s podacima iz analitičkih evidencija dugotrajne imovine i glavne knjige. Povjerenstvo za koordinaciju popisa imovine i obveza sastavilo je Izvješće o popisu za 2023. u ožujku 2024., nakon predaje financijskih izvještaja za 2023. te usklađenja stanja imovine prema prijedlozima povjerenstva u glavnoj knjizi nisu provedena za 2023., nego tijekom 2024. U navedenom Izvješću navodi se da je povjerenstvo popisalo stanje novčanih sredstava, potraživanja i obveza te je utvrdilo da iskazana stanja odgovaraju stanjima u pomoćnim knjigama (bez navođenja da odgovaraju i stvarnom stanju utvrđenom popisom). Popisne liste novčanih sredstava kod poslovne banke, potraživanja i obveza na 31. prosinca 2023. do vremena obavljanja revizije (srpanj 2024.) Državnom uredu za reviziju nisu dostavljene (osim za potraživanja od zaposlenih u iznosu od 2.355,76 eura i obveze za naknade troškova zaposlenima za službena putovanja u iznosu od 1.144,69 eura). Usklađenje obveza s vjerovnicima nije provedeno. Zavod je tijekom travnja 2024. pribavio od dijela vjerovnika ovjerene izvode obveza sa stanjem na 31. prosinca 2023., prema kojima je utvrđeno da se za dio obveza razlikuju iskazana stanja u poslovnim knjigama Zavoda u odnosu na ovjereno stanje vjerovnika. Popisom imovine i obveza za 2023. nisu popisane zalihe cjepiva protiv bolesti COVID-19 u skladištu (na kojem se prema podacima skladišta koncem godine nalazi 830 665 doza cjepiva), dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi u vrijednosti od 231.644,81 euro, vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici u iznosu od 100.418,21 euro te dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja i potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku ukupne vrijednosti od 7.763.888,26 eura. (točka 2. Nalaza)

Isticanje pitanja

Državni ured za reviziju skreće pozornost na točku Izvješća Financijski izvještaji (Rashodi – Materijalni rashodi), u dijelu u kojem su opisane činjenice u vezi s rashodima za nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19.

U cilju sprječavanja i suzbijanja epidemije bolesti COVID-19, Europska komisija je prijašnjih godina u ime i za države članice Europske unije s dobavljačima cjepiva zaključila sporazume o kupnji za daljnji razvoj, proizvodnju, mogućnosti kupnje i opskrbe cjepivima protiv bolesti COVID-19 te dodatke sporazumima. Dokumentacija u vezi s nabavom navedenog cjepiva nije obuhvaćena revizijom s obzirom na to da ima oznaku tajnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Zavoda za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Zavoda

Zavod je obvezan pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O ZAVODU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Zavod je zdravstvena ustanova utemeljena 13. ožujka 1893. kao Kraljevski zemaljski zavod za proizvodnju cjepiva protiv boginjam. Tijekom svog postojanja više puta mijenjao je naziv, a od 1994. sudjeluje u pravnom prometu pod nazivom Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Zavodu je 2010. pripojen Hrvatski zavod za mentalno zdravlje, a 2019. preuzeo je sve poslove, zaposlenike, dokumentaciju, imovinu, financijska sredstva te prava i obveze Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping te Ureda za suzbijanje zlorabe droga. Osnivač Zavoda je Republika Hrvatska. Upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Sjedište Zavoda je Rockefellerova ulica 7, Zagreb. Djelatnost obavlja na 12 lokacija, u pet poslovnih prostora u zakupu, četiri u vlasništvu i tri poslovna prostora dobivena na korištenje od Republike Hrvatske.

Zavod posluje samostalno i obavlja djelatnost temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23 i 36/24), Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97 – ispravak, 47/99 – ispravak, 35/08, 127/19 i 151/22), Statuta i drugih općih akata. Do 23. studenoga 2023. u primjeni je bio Statut iz siječnja 2019., a od 23. studenoga 2023. u primjeni je novi Statut iz listopada 2023. (Narodne novine 137/23). Statutom su utvrđeni djelatnost, pravni položaj, zastupanje, unutarnje ustrojstvo i tijela Zavoda, financiranje, opći akti, javnost rada, nadzor, poslovna i profesionalna tajna te druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti i poslovanje.

Prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Statuta, Zavod obavlja djelatnosti epidemiologije zaraznih bolesti te kroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, promicanja zdravlja, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske i adolescentne medicine, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti, medicine rada, praćenja stanja i unaprjeđenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, stručnu i znanstvenu djelatnost na području toksikologije i antidopinga, poslove koji proizlaze iz navedenih djelatnosti te ostale poslove za potrebe javnozdravstvene djelatnosti u skladu s posebnim propisima. Nadalje, Zavod obavlja znanstvenoistraživačku djelatnost iz područja biomedicinskih znanosti i nastavnu djelatnost iz područja obrazovanja zdravstvenih djelatnika. Također, Zavod koordinira, stručno usmjerava i prati kvalitetu rada zavoda za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba.

Izvori financiranja Zavoda su prihodi od HZZO-a, državnog proračuna, vlastiti prihodi, donacije i drugi izvori. Zavod je u sustavu poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) za prihode koje ostvaruje na tržištu.

Za obavljanje javnozdravstvene djelatnosti ustrojeno je 16 službi: za epidemiologiju zaraznih bolesti; epidemiologiju i prevenciju kroničnih nezaraznih bolesti; javno zdravstvo; školsku medicinu, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti; mikrobiologiju; zdravstvenu ekologiju; promicanje zdravlja; medicinu rada i sporta, prevenciju invalidnosti i psihosocijalne rizike na radnom mjestu; toksikologiju; antidoping; suzbijanje zlorabe droga; medicinsku informatiku i biostatistiku; gospodarstvene poslove; pravne poslove, ljudske potencijale i tehničke poslove; strateško planiranje, inovacije i koordinaciju projekata te ravnateljstvo unutar kojeg je ustrojena Jedinica za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite. Unutar službi ustrojene su odjeli, odsjeci, ambulante, savjetovališta, ordinacije i registri.

Rješenjima Ministarstva zdravstva iz 2018., 2019. i 2022. (Narodne novine 100/18, 124/19, 11/22 i 144/22), četiri ustrojstvene jedinice Zavoda određene su referentnim centrima Ministarstva zdravstva, i to: za virološku dijagnostiku infekcija dišnog i probavnog sustava; epidemiologiju; dijagnostiku i praćenje virusnih zoonoza te za promicanje zdravlja.

Tijela Zavoda su: Upravno vijeće, ravnatelj, Stručno vijeće, Stručni kolegij, Etičko povjerenstvo, povjerenstva za lijekove, kvalitetu i unutarnji nadzor te Znanstveno-nastavna jedinica.

Zavodom upravlja Upravno vijeće od pet članova, od kojih je tri člana imenovao osnivač, a dva člana birana su iz redova zaposlenika Zavoda. Prema odredbama Statuta, Upravno vijeće, između ostalog, donosi Statut uz suglasnost ministra zdravstva te druge opće akte; imenuje i razrješava ravnatelja Zavoda i njegovog zamjenika te članove Etičkog povjerenstva, povjerenstava za lijekove i kvalitetu; donosi program rada i razvoja Zavoda te nadzire njegovo izvršenje; donosi financijski plan i završni račun te cjenik usluga za usluge koje nisu propisane odlukama HZZO-a. Nadalje, predlaže osnivaču promjenu ili proširenje djelatnosti; analizira poslovanje Zavoda najmanje jedanput u tri mjeseca; odlučuje o raspodjeli viška prihoda nad rashodima za obavljanje i razvoj djelatnosti, a u slučaju gubitka u poslovanju bez odgađanja obavještava osnivača. Upravno vijeće raspravlja i odlučuje o izvješćima ravnatelja najmanje svaka tri mjeseca te podnosi osnivaču godišnje izvješće o svom radu.

Zavod od svibnja 2016. zastupa ravnatelj izv. prof. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med. spec. Imenovani su zamjenik ravnatelja te pomoćnici za kvalitetu, financijsko poslovanje, pravne poslove i suzbijanje zlouporabe droga. Ravnatelj, između ostalog, organizira i vodi poslovanje Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod te poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Zavoda. Odgovoran je za zakonitost rada, poslovanja i stručni rad Zavoda, predlaže i podnosi na usvajanje Upravnom vijeću program rada i plan razvoja Zavoda, financijski plan, financijski izvještaj, izvještaj o izvršenju financijskog plana, najmanje jednom tromjesečno pisano izvješće o financijskom poslovanju te najmanje jednom godišnje izvješće o cjelokupnom poslovanju Zavoda. Nadalje, donosi plan nabave roba, radova i usluga, godišnji plan i program provedbe unutarnjeg nadzora nad radom ustrojstvenih jedinica i zdravstvenih radnika te sve odluke u vezi sa zasnivanjem i raskidom radnih odnosa.

Stručno vijeće je savjetodavno tijelo ravnatelja koje raspravlja i odlučuje o pitanjima iz područja stručnog rada sastavljeno od 14 zaposlenika, uključujući voditelje svih službi zdravstvenih djelatnosti Zavoda. Stručni kolegij razmatra pitanja iz područja stručnog rada djelatnosti, a čine ga ravnatelj, zamjenik ravnatelja, pomoćnici ravnatelja, predstavnici svake ustrojstvene jedinice – službe, voditelj Ureda ravnatelja te voditelji odjela u ravnateljstvu. Etičko povjerenstvo je tijelo koje osigurava obavljanje djelatnosti Zavoda na načelima medicinske etike i deontologije, sastavljeno je od pet članova i pet zamjenika članova. Povjerenstvo za lijekove je tijelo koje osigurava provedbu svih aktivnosti za primjenu lijekova i medicinskih proizvoda u Zavodu, a sastavljeno je od pet članova. Povjerenstvo za kvalitetu je tijelo sastavljeno od sedam članova koje osigurava kontrolu kvalitete zdravstvene zaštite te provođenje propisa s područja kvalitete zdravstvene zaštite. U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2024.) u tijeku su aktivnosti usklađivanja broja članova s odredbama Statuta prema kojima Povjerenstvo ima jedanaest članova. Povjerenstvo za unutarnji nadzor je tijelo Zavoda koje provodi unutarnji nadzor nad radom ustrojstvenih jedinica i zdravstvenih radnika. Sastavljeno je od pet članova koje imenuje i razrješuje ravnatelj. Znanstveno-nastavnu jedinicu čini 36 zaposlenika Zavoda koji su stekli znanstveno zvanje, nastavno zvanje ili rade na znanstvenim radnim mjestima te promiču znanstveno-nastavni rad.

Koncem 2022. Zavod je imao 398 zaposlenika, a koncem 2023. ima 406 zaposlenika, od kojih je 368 zaposleno na neodređeno i 38 na određeno vrijeme. U strukturi zaposlenih koncem 2023., zdravstveni djelatnici (214) čine 52,7 %, a nezdravstveni (192) čine 47,3 %. Radna mjesta sistematizirana su Pravilnikom o unutarnjem ustroju, a potreban broj izvršitelja utvrđen je odlukama koje su sastavni dio navedenog Pravilnika. Posljednjim izmjenama i dopunama iz prosinca 2023. u Zavodu je sistematizirano 741 radno mjesto.

U tablici broj 1 daju se opći pokazatelji o Zavodu.

Tablica broj 1

Opći pokazatelji o Zavodu

Redni broj	Naziv pokazatelja	2022.	2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Broj zaposlenih na 31. prosinca			
1.	Ukupan broj zaposlenih (1.1.+1.2.+1.3.)	398	406	102,0
1.1.	Zdravstveni djelatnici na neodređeno vrijeme	176	192	103,7
1.1.1.	– radni odnos samo u zdravstvenoj ustanovi	167	181	103,2
1.1.2.	– kumulativni radni odnos	9	11	122,2
1.2.	Zdravstveni djelatnici na određeno vrijeme	20	22	88,4
1.3.	Administrativno-tehnički djelatnici	202	192	95,1
1.4.	Broj djelatnika koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka	143	150	111,9
1.5.	Broj djelatnika koji se financiraju iz vlastitih prihoda	90	80	88,9
1.6.	Broj djelatnika koji se financiraju iz prihoda za posebne namjene	151	162	107,3
1.7.	Broj djelatnika koji se financiraju iz fondova Europske unije	14	14	100,0
II.	Specijalističko-dijagnostička zdravstvena zaštita – ukupno ugovoreni broj timova			
1.	Medicinska mikrobiologija s parazitologijom	9,9	9,9	100,0

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članaka 4., 6. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Obuhvaća sve poslovne procese koji vode k ostvarenju poslovnih ciljeva, a uspostavlja se u svim ustrojstvenim jedinicama institucije koje u skladu s danim ovlastima i odgovornostima ostvaruju te ciljeve.

Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Postupci i metode unutarnjih kontrola Zavoda utvrđeni su pravilnicima i procedurama. Tijekom 2023. primjenjivani su, između ostalog, Statut, Pravilnik o unutarnjem ustroju, Pravilnik o radu, Pravilnik o stručnom obrazovanju i usavršavanju, Pravilnik o provođenju znanstvenih, stručnih, razvojnih i edukacijskih projekata i radu znanstveno-nastavne jedinice te Pravilnik o postupku provođenja jednostavne nabave. Donesene su pisane procedure planiranja, izrade i praćenja financijskog plana; stvaranja ugovornih obveza; zaprimanja, provjere i plaćanja računa; naplate potraživanja; stjecanja i raspolaganja nekretninama; investicijskog i tekućeg održavanja; pripreme, provedbe i praćenja projekata Europske unije; primanja u radni odnos; obračuna plaća i naknada; odobravanja i evidentiranja prekovremenog rada; službenih putovanja; korištenja mobilnih telefona, elektroničke pošte i interneta te procedure postupanja prilikom medijskih upita i objavljivanja sadržaja na mrežnim stranicama Zavoda.

Statutom Zavoda utvrđena su ograničenja upravljačkih tijela u stvaranju ugovornih obveza te stjecanju i raspolaganju imovinom. Za zaključivanje ugovora o stjecanju, otuđenju ili opterećenju pokretnina te nabavi roba, radova i usluga čija pojedinačna vrijednost prelazi iznos od 26.540,00 eura bez PDV-a ravnatelj je potrebna suglasnost Upravnog vijeća, a za vrijednost koja prelazi iznos od 1.000.000,00 eura bez PDV-a te za nekretnine, bez obzira na vrijednost, potrebna je prethodna suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Statutom su propisana izuzeća od pribavljanja prethodne suglasnosti Upravnog vijeća odnosno Vlade Republike Hrvatske, između ostalog, na pravne poslove u vezi sa zaključivanjem ugovora sa zdravstvenim ustanovama provoditeljima zdravstvene zaštite uključenima u mrežu javne zdravstvene službe u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i općim aktima Zavoda, pravne poslove u vezi sa stjecanjem, raspolaganjem i otuđivanjem cjepiva i usluga prema programima obveznog cijepljenja koje donosi ministar zdravstva, pravne poslove u vezi sa stjecanjem, raspolaganjem i otuđivanjem robe i usluga u provođenju nacionalnih programa, pravne poslove koje Zavod zaključuje s Ministarstvom zdravstva i HZZO-om radi izvršenja obveza i poslova iz programa rada redovne djelatnosti i u vezi s provođenjem specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite te druge pravne poslove.

Zavod je uspostavio sustav zaprimanja, provjere i plaćanja računa putem aplikacije e-račun. Poslovanje obavlja preko vlastitog žiroračuna. U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2024.) Zavod provodi aktivnosti za pristupanje sustavu državne riznice.

Zavod provodi samoprocjenu funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola davanjem Izjave o fiskalnoj odgovornosti u skladu s odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Prema Izjavi o fiskalnoj odgovornosti za 2023. (Obrazac 1b), utvrđene su slabosti i nepravilnosti koje mogu utjecati na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, a koje će biti otklonjene u skladu s Planom otklanjanja slabosti i nepravilnosti. Slabosti sustava unutarnjih kontrola utvrđene su u području izvršavanja proračuna/financijskog plana, računovodstva i upravljanja imovinom. Nepravilnost iz područja izvršavanja proračuna/financijskog plana otklonjena je u planiranom roku, dok za ostale nepravilnosti, u vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2024.), nisu istekli rokovi otklanjanja.

Unutarnju reviziju Zavoda obavlja Samostalna služba za unutarnju reviziju ustrojena u Ministarstvu zdravstva, koja je u 2023. u Zavodu obavila unutarnju reviziju Izvršenja financijskog doprinosa iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje operacije odgovora na veliku javnozdravstvenu krizu uzrokovanu pandemijom bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj početkom 2020. Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti. Zavod je postupio po svim preporukama unutarnje revizije iz prijašnjih godina.

Ustrojen je Registar rizika u kojem su za osam ciljeva iz područja javnozdravstvene djelatnosti Zavoda, financijskog upravljanja te zaštite podataka, djelatnika, pacijenata i okoliša utvrđeni glavni rizici, vrsta rizika (operativni, sigurnosni, tehnički), izloženost riziku prema učinku i vjerojatnosti, kao i financijski učinci rizika te su donesene mjere za upravljanje rizicima, rokovi i odgovorne osobe za provedbu tih mjera.

Godišnjim planom i programom provedbe unutarnjeg nadzora u 2023. planiran je unutarnji nadzor nad radom ustrojstvenih jedinica Zavoda. Zbog obnove od potresa i opsežnih građevinskih radova pojedine ustrojstvene jedinice Zavoda izmještene su na druge lokacije te planirani postupci nadzora nisu provedeni, već su u istom opsegu preneseni u 2024. Godišnji plan i program provedbe unutarnjeg nadzora za 2024. dostavljen je Ministarstvu zdravstva u vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2024.). Ministarstvo zdravstva godišnje provodi nadzor nad provedbom posebnog programa rada redovne djelatnosti Zavoda – očuvanje i unaprjeđenje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost. Nadzorom provedenim za 2023. nisu stavljene primjedbe na provedbu navedenog programa.

U siječnju i svibnju 2022. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja zatražila je od Zavoda očitovanje i podatke za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja, na temelju inicijative fizičke osobe za pokretanje postupka. U podnesenoj inicijativi navodi se utjecaj Zavoda u određivanju cijene PCR testova i brzih antigenskih testova na bolest COVID-19. Zavod je dostavio navedenoj Agenciji tražena očitovanja, međutim do vremena obavljanja revizije (srpanj 2024.) Zavod nije primio odgovor Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.

Sustav unutarnje i vanjske komunikacije Zavod je uspostavio objavom podataka o poslovanju na svojim mrežnim stranicama. U skladu s odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22), objavljeni su, između ostalog, zakoni i ostali propisi iz područja rada Zavoda, Statut i značajniji unutarnji akti, godišnji planski dokumenti i izvješća o radu, financijski izvještaji i dokumenti u vezi s javnom nabavom, sažeci sa sjednica Upravnog vijeća, informacije o primljenim bespovratnim sredstvima i donacijama, podaci o uslugama koje Zavod pruža te aktivnostima koje provodi, uključujući cjenik i upute u vezi s načinom ostvarivanja tih usluga, publikacije i sadržaji u vezi s javnozdravstvenom djelatnošću i promicanjem javnog zdravlja te način ostvarivanja prava na pristup informacijama i podnošenja predstavlki i pritužbi. Sastavljeno je i na mrežnim stranicama Zavoda objavljeno godišnje izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2023. Zavod je postupio u skladu s odredbama članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama te je prije donošenja općih akata kojima se utječe na interese građana i pravnih osoba proveo savjetovanje s javnošću na središnjem državnom internetskom portalu za savjetovanje s javnošću, a obavijest o tome objavio je i na svojim mrežnim stranicama.

U 2023. usvojeni su i na mrežnim stranicama Zavoda objavljeni Etički kodeks zaposlenika i Pravilnik o mjerama i postupku za zaštitu dostojanstva radnika i zaštitu radnika od diskriminacije, kojima su utvrđena pravila ponašanja te način postupanja po prijavama neetičnog ili diskriminatornog ponašanja. Imenovani su povjerenik za etiku, povjerljiva osoba za nepravilnosti te službenici za informiranje i zaštitu osobnih podataka. U 2023. nije bilo prijava nepravilnosti ni pritužbi na neetično ponašanje zaposlenika.

Zavod upravlja Nacionalnim javnozdravstvenim informacijskim sustavom, koji je dio zdravstvene informacijske infrastrukture Republike Hrvatske za pohranu zdravstvenih podataka i informacija Zavoda, nadležnog ministarstva, županijskih zavoda i drugih obveznika vođenja zdravstvenih evidencija. Uspostavljen je radi izrade javnozdravstvenih pokazatelja u javnozdravstvene, upravljačke, statističke i znanstveno-istraživačke svrhe radi proučavanja i praćenja zdravlja stanovništva, pružanja zdravstvene zaštite i upravljanja zdravstvenim resursima, ranog prepoznavanja epidemija, procjene zdravstvenih intervencija i ostvarivanja programa za poboljšanje zdravlja stanovništva, vođenja zdravstvene statistike te ispunjavanja drugih javnozdravstvenih potreba. Obuhvaća nacionalni registar pružatelja zdravstvene zaštite, registre iz područja zaraznih i kroničnih nezaraznih bolesti i stanja, uzroka smrti te druge registre i zdravstvene evidencije.

Zavod koristi informatičke programe u okviru kojih su uspostavljeni integrirani poslovni aplikacijski sustav za računovodstveno-financijsko poslovanje, uredsko poslovanje, ispostavljanje računa za obavljene zdravstvene usluge, aplikacije za upravljanje laboratorijskim procesima (LIMS), higijensko-epidemiološke ambulante, mobilne cjepne timove i drugo. Nadalje, Zavod je povezan s Centralnim zdravstvenim informacijskim sustavom Republike Hrvatske (CEZIH) i koristi sustave za evidenciju cijepljenja te zajednički lager nacionalnog programa za narudžbu i distribuciju cjepiva. Plaća se obračunava putem Centralnog obračuna plaća (COP).

Planiranje i izvršenje plana

Zavod je proračunski korisnik u razdjelu Ministarstva zdravstva. Poslovanje obavlja preko vlastitog žiroračuna, a u 2024. provodi aktivnosti za pristupanje sustavu državne riznice. Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2023. i projekcijama za 2024. i 2025. (Narodne novine 145/22) iz prosinca 2022., planirana su sredstva za Zavod u iznosu od 54.078.621,00 euro, a njegovim izmjenama i dopunama iz lipnja i listopada 2023. (Narodne novine 63/23 i 129/23), Financijski plan povećan je za 50.098.496,00 eura ili 92,6 % te iznosi 104.177.117,00 eura.

Vrijednosno značajnije povećanje Financijskog plana najvećim dijelom odnosi se na provedbu aktivnosti Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja u iznosu od 49.876.848,00 eura, zbog povećanja materijalnih rashoda (za nabavu cjepiva prema programima cijepljenja, drugog materijala te za podmirenje naknade štete dobavljača cjepiva).

Vrijednosno značajniji izvori financiranja rashoda su ostali prihodi za posebne namjene (prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 40.468.392,00 eura te drugi prihodi od HZZO-a za posebne namjene u iznosu od 29.440.383,00 eura) u iznosu od 69.908.775,00 eura, opći prihodi i primici u iznosu od 11.018.805,00 eura, Fond solidarnosti Europske unije (saniranje posljedica potresa iz ožujka 2020., namijenjeno za treću fazu obnove zgrade) u iznosu od 9.883.853,00 eura, Mehanizam za oporavak i otpornost (sredstva Europske unije za ublažavanje posljedica pandemije koronavirusa, namijenjeno također za treću fazu obnove zgrade) u iznosu od 6.234.429,00 eura te vlastiti prihodi u iznosu od 3.982.546,00 eura.

Financijskim planom planirana su sredstva za financiranje dva programa, i to program Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja u iznosu od 86.717.673,00 eura i program Investicije u zdravstvenu infrastrukturu u iznosu od 17.459.444,00 eura. Program Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja provodi se kroz aktivnost Administracija i upravljanje iz evidencijskih prihoda u iznosu od 75.343.328,00 eura (usluge analize uzoraka ispravnosti i kvalitete vode za ljudsku potrošnju, hemodijalizu, površinske i otpadne vode, namirnica i predmeta opće uporabe i slično, analiza kemikalija, mikrobiološka dijagnostika za javnozdravstvenu djelatnost, dijagnostika svih epidemija, koordiniranje referentnih laboratorija u Republici Hrvatskoj, unaprjeđenje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvene djelatnosti te aktivnosti vezane za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva za provedbu programa obveznog cijepljenja, programa imunizacije za posebne skupine stanovništva te protiv bolesti COVID-19 i majmunskih boginja), aktivnost Administracija i upravljanje u iznosu od 10.596.529,00 eura (djelatnosti i poslovi za potrebe Ministarstva zdravstva, provedba nacionalnih programa prevencija bolesti, rad savjetovališta za promicanje pravilne prehrane i reproduktivnog zdravlja, praćenje zdravstveno-ekoloških indikatora, borba protiv zlouporabe droga, dopinga i svih drugih oblika ovisnosti te druge djelatnosti) i kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali u iznosu od 777.816,00 eura (za provedbu projekta Živjeti zdravo). Programom Investicije u zdravstvenu infrastrukturu obuhvaćena je sanacija šteta od potresa u iznosu od 16.118.282,00 eura i izravna kapitalna ulaganja u iznosu od 1.341.162,00 eura.

Prema vrsti rashoda, planirani su materijalni rashodi u iznosu od 53.692.598,00 eura, ostali rashodi u iznosu od 21.925.904,00 eura, rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 17.779.401,00 euro, rashodi za zaposlene u iznosu od 10.565.985,00 eura, pomoći u iznosu od 129.322,00 eura, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 48.214,00 eura te financijski rashodi u iznosu od 35.693,00 eura.

Prema projekcijama za 2024. planirani su rashodi u iznosu od 36.992.662,00 eura, a za 2025. u iznosu od 37.312.231,00 euro.

Prema podacima iz Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. (Narodne novine 87/24), tekući plan za Zavod iznosi 110.707.763,00 eura, a izvršenje iznosi 132.927.330,97 eura, što je 22.219.567,97 eura ili 20,01 % više od tekućeg plana. Značajno više ostvareni su materijalni rashodi financirani iz ostalih izvora za posebne namjene (izvor 43) za 27.924.029,26 eura ili 61,5 %.

Upravno vijeće Zavoda usvaja financijske planove po izvorima financiranja (u kojima svodi prihode i rashode na netoiznos, odnosno bez PDV-a) te rashode prema planiranom u Državnom proračunu. Upravno vijeće usvojilo je 22. prosinca 2022. Financijski plan, kojim su planirani prihodi i rashodi u iznosu od 60.667.857,00 eura. Tijekom 2023. donesene su izmjene i dopune u srpnju i studenome 2023. Posljednjim Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2023. planirani su prihodi i rashodi po izvorima financiranja u iznosu od 91.065.326,00 eura te rashodi prema Državnom proračunu u iznosu od 104.177.117,00 eura. Upravno vijeće je 13. prosinca 2023., radi usklađenja Financijskog plana za 2023. s tekućim izvršenjem, usvojilo tehnički rebalans prema kojem su rashodi planirani u iznosu od 91.048.271,00 euro, a projekcija rashoda do konca 2023. iznosi 116.014.804,00 eura.

Upravno vijeće je 1. ožujka 2024. donijelo odluku kojom usvaja Izvršenje Financijskog plana Zavoda za 2023. Podaci o planiranim i izvršenim prihodima i rashodima u Izvršenju Financijskog plana za 2023. razlikuju se od podataka iz Državnog proračuna, zbog planiranja i iskazivanja prihoda i rashoda u netoiznosu, odnosno bez PDV-a. Svođenje na netoiznos provodi se u izvještajnom razdoblju u kojem se plaća obveza za PDV, u skladu s Uputom o primjeni modificiranog novčanog načela u postupku planiranja i izvršavanja državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, koju je donio ministar financija u prosincu 2019.

Prema podacima o Izvršenju Financijskog plana za 2023., tekući plan iznosi 91.065.325,12 eura, a ostvareni su prihodi u iznosu od 127.049.878,95 eura, što je 35.984.553,83 eura ili 39,5 % više od tekućeg plana. Znatno više od plana ostvareni su prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza za 52.723.049,37 eura ili 130,3 % i iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti za 3.157.755,96 eura ili 34,1 %. Rashodi su ostvareni u iznosu od 131.708.611,40 eura, što je 40.643.286,28 eura ili 44,6 % više od tekućeg plana. Znatno više od plana ostvareni su rashodi za materijal i sirovine (nabavu cjepiva) za 39.219.398,81 euro ili 112,5 %. U Obrazloženju općeg dijela izvještaja o izvršenju Financijskog plana, navedene su provedene aktivnosti s pokazateljima ostvarenja i detaljnim opisom pojedinih prihoda i rashoda.

Zavod je u 2023. najvećim dijelom ostvario aktivnosti planirane Financijskim planom, odnosno aktivnosti planirane posebnim programima rada koje godišnje donosi za potrebe HZZO-a i Ministarstva zdravstva. Tako je Zavod u siječnju 2023. donio Program rada – očuvanje i unaprjeđenje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost, dio potrebe HZZO-a za 2023., o čemu je u siječnju 2024. podneseno Izvješće o radu za HZZO za 2023. Programom rada obuhvaćena je redovna djelatnost, uz detaljni opis aktivnosti i planiranih programa. U Izvješću o radu za 2023. detaljno su navedene provedene aktivnosti po svim službama Zavoda s podacima, između ostalog, o ishodu/obuhvatu i dinamici pojedinih aktivnosti te sadrži i Izvješće o potrošnji cjepiva prema programima cijepljenja. Osim toga, Zavod je HZZO-u dostavio podatke o pokazateljima financijskog poslovanja, zaposlenicima i imovini za 2023.

Nadalje, u siječnju 2023. donesen je Program rada – očuvanje i unaprjeđenje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost, dio potrebe Ministarstva zdravstva za 2023., a u lipnju 2023. dopuna navedenog Programa rada. Prema Ugovoru o provedbi aktivnosti unaprjeđenja i očuvanja zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost, zaključenog s Ministarstvom zdravstva za 2023. i dopuni navedenom Ugovoru iz prosinca 2023., Zavod je ostvario i utrošio u cijelosti sredstva za provedbu programa u iznosu od 9.677.643,00 eura. Zavod je Ministarstvu zdravstva podnio u veljači 2024. Izvješće o radu (opisno i financijsko). Opisno Izvješće o radu sadrži detaljan pregled provedenih aktivnosti po službama.

Financijski izvještaji

Zavod vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji (Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje). Dostavljeni su Ministarstvu financija u propisanom roku.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 165.454.761,48 eura.

U odnosu na prethodnu godinu, znatno više ostvareni su prihodi od imovine za 36.080.717,04 eura zbog većih donacija cjepiva protiv bolesti COVID-19 inozemnim vladama izvan Europske unije te pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 5.021.386,70 eura zbog ostvarenih bespovratnih sredstava za cjelovitu obnovu zgrade nakon potresa koja se financira iz Fonda solidarnosti Europske unije. Manje su ostvareni prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza za 40.640.766,10 euro ili 27,7 % zbog manjeg obujma odrađenih usluga testiranja na COVID-19 i nabave cjepiva protiv bolesti COVID-19, za koje sredstva Zavodu doznačuje HZZO.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	1.012.493,86	858.886,00	84,8
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	11.060.782,56	16.082.169,26	145,4
3.	Prihodi od imovine	2.044.042,77	38.124.759,81	1 865,2
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	200.709,78	228.305,19	113,7
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	3.902.878,09	4.295.639,91	110,1
6.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	146.456.675,82	105.815.909,72	72,3
7.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	35.155,89	44.129,47	125,5
8.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	526,31	4.962,12	942,8
Ukupni prihodi		164.713.265,08	165.454.761,48	100,5

Vrijednosno značajniji prihodi ostvareni su iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 105.815.909,72 eura ili 64,0 % i od imovine u iznosu od 38.124.759,81 euro ili 23,0 % ukupno ostvarenih prihoda.

– Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iznose 858.886,00 eura, a odnose se na sredstva ostvarena od raspodjele dijela prihoda od igara na sreću. Prema Uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2023. (Narodne novine 31/23), Zavod je sredstva ostvario za financiranje programa organizacije promicanja razvoja sporta u iznosu od 547.282,95 eura, borbe protiv zlouporabe droga i svih drugih oblika ovisnosti u iznosu od 234.757,94 eura te aktivnosti psihosocijalne pomoći i podrške u iznosu od 76.845,11 eura.

Poslovi i zadaci koje je Zavod obvezan financirati iz navedenih sredstava utvrđeni su Ugovorom zaključenim s Ministarstvom zdravstva u travnju 2023. te dodacima Ugovoru iz srpnja i studenoga 2023. Primljena sredstva utrošena su namjenski, a u siječnju 2024. Ministarstvu zdravstva dostavljeno je opisno i financijsko izvješće o utrošku navedenih sredstava za 2023.

- Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 16.082.169,26 eura, od čega se vrijednosno značajnija pomoć odnosi na bespovratna sredstva primljena od Fonda solidarnosti Europske unije za cjelovitu obnovu zgrade na lokaciji Rockefellerova 2 (faza 3) u iznosu od 13.197.523,86 eura. Sredstva su primljena na temelju Ugovora o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava iz veljače 2022. te osam dodataka Ugovoru (posljednji iz travnja 2024.), koje je Zavod zaključio s Ministarstvom zdravstva. Ugovoreno razdoblje provedbe projekta je do 31. kolovoza 2024.

Tekuće pomoći ostvarene su u iznosu od 2.884.645,40 eura, od čega se na pomoći ostvarene za provedbu projekata financiranih iz fondova Europske unije odnosi 2.570.304,01 euro. Vrijednosno značajnije tekuće pomoći za provedbu projekata financiranih iz fondova Europske unije ostvarene su za projekt Europska unija za zdravlje (EU4H) u iznosu od 705.148,66 eura, Živjeti zdravo u iznosu od 418.012,21 euro, HERA 2 (jačanje analitičkih i infrastrukturnih aktivnosti praćenja i istraživanja epidemija) u iznosu od 314.985,74 eura i EU-HIP, EU interoperability with HERA's IT platform (unaprjeđenje postojećih i izgradnja novih nacionalnih informacijskih sustava za prikupljanje podataka o značajnim prijetnjama zdravlju) u iznosu od 265.454,50 eura.

- Prihodi od imovine

Prihodi od imovine iznose 38.124.759,81 euro, a vrijednosno najznačajniji odnose se na donaciju cjepiva protiv bolesti COVID-19 inozemnim vladama izvan Europske unije, prema odlukama Vlade Republike Hrvatske iz 2022. i 2023. u iznosu od 38.077.648,40 eura. Navedeni prihodi iskazani su kao protustavka rashodima za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u skladu s propisanim evidentiranjem u proračunskom računovodstvu.

- Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 228.305,19 eura. Odnose se na prihode od dopunskog zdravstvenog osiguranja od HZZO-a u iznosu od 170.446,58 eura, dopunskog zdravstvenog osiguranja od privatnih osiguravajućih kuća u iznosu od 34.767,98 eura, osiguravajućih kuća za naknadu štete u iznosu od 12.593,89 eura te od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite (participacija) u iznosu od 10.496,74 eura.

- Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima iznose 4.295.639,91 euro, a odnose se na vlastite prihode od pruženih usluga u iznosu od 4.030.118,06 eura i donacije u iznosu od 265.521,85 eura (vrijednosno značajniji su prihodi od projekata Europske unije, na kojima su nositelji projekata trgovačka društva, a Zavod je partner, kao što su projekt Clean label – Razvoj linije mesnih prerađevina bez aditiva u iznosu od 124.504,53 eura i projekt Water Q – digitalna transformacija praćenja kvalitete vode u iznosu od 66.888,57 eura).

Vlastiti prihodi od pruženih usluga ostvareni su od obavljanja zdravstvenih i drugih usluga trgovačkim društvima u iznosu od 1.961.682,03 eura, zdravstvenim ustanovama (bolnicama, domovima zdravlja i županijskim zavodima za javno zdravstvo) u iznosu od 1.672.977,94 eura, građanima u iznosu od 190.292,46 eura, ministarstvima, državnim upravnim organizacijama i jedinicama lokalne samouprave u iznosu od 127.114,56 eura te pravnim osobama u inozemstvu u iznosu od 78.051,07 eura. Za pružanje zdravstvenih usluga izvan ugovora zaključenog s HZZO-om te drugih nezdravstvenih usluga, sastavljen je cjenik usluga te izmjene i dopune cjenika, koje je prihvatilo Upravno vijeće (posljednje izmjene cjenika iz prosinca 2023.). Cjenik usluga sadrži popis cijena za 1 311 usluga koje pruža Zavod (usluge mikrobiologije, pregleda i konzultacija, uzimanje uzoraka biološkog materijala i transport, izrada izvješća, specijalističkih i drugih mišljenja, održavanje tečajeva za rad s kemikalijama i stjecanje osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni, epidemiološke intervencije, zdravstvene i sanitarne preglede, cijepljenja na zahtjev, uzimanje briseva te druge mikrobiološke analize i usluge). Prema cjeniku iz prosinca 2023., cijena za PCR testiranje (na dvije i tri sekvence) na bolest COVID-19 za HZZO, suradne zdravstvene ustanove, pravne i fizičke osobe na osobni zahtjev iznosi 42,36 eura, brzi test za HZZO i suradne zdravstvene ustanove iznosi 9,88 eura, a za pravne i fizičke osobe na osobni zahtjev iznosi 9,07 eura te testiranje tehnikom ELISA na osobni zahtjev u rasponu od 19,31 euro do 57,93 eura (ovisno o broju markera od 1 do 3).

Tijekom 2023. Zavod nije imao unutarnji akt o vlastitim приходima. Upravno vijeće Zavoda je u lipnju 2024. donijelo Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja vlastitih prihoda. Vlastiti prihodi Zavoda na koje se odnose odredbe navedenog Pravilnika odnose se na poslove analize zdravstvene ispravnosti i kvalitete vode (za ljudsku potrošnju, hemodijalizu, fizikalnu terapiju, površinske i otpadne vode i druge potrebe), namirnica i predmeta opće uporabe, zdravstvenih pregleda za izdavanje sanitarnih iskaznica, organizaciju i provedbu edukacija o zdravstvenoj ispravnosti hrane, radu s kemikalijama i druge edukacije te pružanja zdravstvenih usluga iz redovne djelatnosti na tržištu i u tržišnim uvjetima. Prema Pravilniku, Upravno vijeće do konca tekuće godine donosi financijski plan poslovanja, koji sadrži planirani iznos i trošenje vlastitih prihoda za rashode za zaposlene, materijalne i financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, druge rashode i ulaganja u nefinancijsku imovinu. Vlastiti prihodi ostvaruju se po cijenama iz važećeg cjenika, koji donosi Upravno vijeće. Sredstva vlastitih prihoda prvenstveno se mogu trošiti za podmirenje nastalih rashoda, i to 65,0 % vlastitih prihoda za pokriće rashoda za zaposlene koji izravno sudjeluju u obavljanju poslova, 30,0 % za pokriće materijalnih, financijskih rashoda i rashoda za nabavu nefinancijske imovine, a najviše 5,0 % za isplatu dodataka na plaću ili za druge namjene. Ravnatelj je obavezan godišnje podnositi Upravnom vijeću izvješće o ostvarenim vlastitim приходima i trošenju sredstava (što je obavezan podnijeti za 2024. do konca ožujka 2025.). Nadalje, Pravilnikom je utvrđeno da se u slučajevima za hitne i nepredviđene troškove vlastiti prihodi mogu koristiti za određene namjene u drukčijem omjeru od utvrđenog Pravilnikom, uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća.

– Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni u iznosu od 105.815.909,72 eura odnose se na prihode od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 93.398.206,76 eura i iz Ministarstva zdravstva za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika u iznosu od 12.417.702,96 eura.

Prihodi od HZZO-a u iznosu od 93.398.206,76 eura ostvareni su za nabavu, skladištenje i distribuciju cjepiva za potrebe Republike Hrvatske u iznosu od 89.679.628,03 eura, provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite za djelatnost medicinska mikrobiologija s parazitologijom u iznosu od 2.338.695,25 eura, provođenje posebnog programa za unaprjeđenje i očuvanje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost u iznosu od 1.100.394,68 eura, privremeni dodatak za plaće (prema Odluci Vlade Republike Hrvatske iz lipnja 2023.) u iznosu od 210.456,50 eura, medicinu rada (usluge vještačenja) prema posebnom programu u iznosu od 49.644,19 eura i refundaciju plaća pripravnika u iznosu od 19.388,11 euro.

Prihodi od HZZO-a za nabavu, skladištenje i distribuciju cjepiva za potrebe Republike Hrvatske

Zavod je s HZZO-om u siječnju 2022. zaključio Sporazum, a u veljači 2023. Dodatak Sporazumu, kojima su utvrđena sredstva za razdoblje 2022. – 2024. za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva za provedbu trogodišnjeg programa obveznog cijepljenja i programa imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse te za bolesti COVID-19 i majmunske boginje, zbrinjavanje cjepiva po isteku roka uporabe i promicanje programa cijepljenja. Sredstva su osigurana u Financijskom planu HZZO-a za utvrđeno razdoblje u ukupnom iznosu od 447.394.812,31 euro, od čega za 2023. u iznosu od 149.322.958,48 eura. Sredstva za nabavu cjepiva, pohranu i distribuciju te zbrinjavanje cjepiva kojemu je istekao rok osigurana su na način da se za svaki pojedini ugovor o nabavi cjepiva, pohrani i distribuciji te zbrinjavanju cjepiva s HZZO-om zaključuje ugovor o preuzimanju duga, kojim HZZO preuzima obvezu neposrednog plaćanja prema isporučiteljima cjepiva. Iznimno, za podmirenje nabave potrošnog materijala te cjepiva protiv bolesti COVID-19 i majmunskih boginja, HZZO po ispostavljenim zahtjevima doznajuje sredstva Zavodu. Nadalje, sredstva za promicanje programa cijepljenja te materijalne i druge troškove nabave cjepiva (za provođenje postupka nabave sa strateškim planiranjem i upravljanjem te poslovnu podršku programskog rješenja) Zavodu se doznajuju prema zahtjevima u mjesečnim obrocima. Osim toga, na temelju navedenog Sporazuma i Dodatka Sporazumu, s HZZO-om je u veljači 2023. zaključen Ugovor za 2023., kojim je utvrđen maksimalni iznos sredstava od 149.630.471,12 eura s PDV-om (odnosi se na ugovoreni iznos za 2023. u iznosu od 149.322.958,48 eura te nefakturirane obveze ugovorene s dobavljačima iz 2022. u iznosu od 307.512,64 eura, utvrđeno Zapisnikom o međusobnom usklađenju potraživanja i obveza na dan 31. prosinca 2022.).

Tijekom 2023. po navedenoj osnovi ostvareni su prihodi u ukupnom iznosu od 89.679.628,03 eura (od čega za nabavu, pohranu, distribuciju i zbrinjavanje cjepiva prema programima cijepljenja u iznosu od 89.016.013,99 eura te promicanje programa cijepljenja i druge troškove u iznosu od 663.614,04 eura), što je 59.950.843,13 eura ili 40,1 % manje od ugovorenog maksimalnog godišnjeg iznosa. Razlog manjeg ostvarenja od ugovorenih sredstava je manja količina nabavljenog cjepiva protiv bolesti COVID-19. U okviru navedenih prihoda, na prihode za nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19 odnosi se 70.779.936,97 eura, a za nabavu cjepiva prema programu obveznog cijepljenja iznose 18.236.077,02 eura.

Vrijednosno značajniji prihodi za nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19 odnose se na nabavu cjepiva tijekom 2023. u iznosu od 44.346.985,58 eura i plaćanje ugovorne kazne dobavljaču cjepiva u iznosu od 21.925.653,75 eura. Koncem godine potraživanja od HZZO-a po navedenoj osnovi iznose 55.301,17 eura i odnose se na sredstva za promicanje i provedbu programa cijepljenja. Zavod je s HZZO-om sastavio Zapisnik o međusobnom usklađenju potraživanja i obveza na dan 31. prosinca 2023.

Navedeni Zapisnik sadrži podatke o ugovorenim, fakturiranim i plaćenim iznosima prema Ugovoru za 2023. te potraživanjima za plaćene predujmove i obvezama, a iskazani podaci iz Zapisnika ne mogu se izravno povezati s podacima u poslovnim knjigama Zavoda, s obzirom na to da Zavod po zaključenim ugovorima o preuzimanju duga s HZZO-om u svojim poslovnim knjigama iskazuje prihode od HZZO-a u trenutku evidentiranja potraživanja i zatvara obveze prema dobavljaču. Nadalje, Zapisnik sadrži razradu fakturiranog i plaćenog iznosa u 2023. za cjepivo protiv bolesti COVID-19 u iznosu od 54.605.068,48 eura, dok podaci u poslovnim knjigama Zavoda sadrže i priznate prihode iz prijašnjih godina te uplate po ugovoru za 2022. Zapisnik sadrži i nefakturirane obveze ugovorene s dobavljačima u 2023. u iznosu od 59.054,16 eura, što ulazi u ugovor za naredno razdoblje.

Prihodi od HZZO-a za provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite za djelatnost medicinska mikrobiologija s parazitologijom

Za provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite za djelatnost medicinska mikrobiologija s parazitologijom zaključen je u lipnju 2020. s HZZO-om Ugovor, temeljem kojeg su tijekom 2023. zaključena tri dodatka Ugovoru (VI., VII. i VIII. Dodatak Ugovoru). Navedenim Ugovorom i dodacima Ugovoru, ugovoreno je 9,9 timova za djelatnost medicinske mikrobiologije s parazitologijom te je utvrđen maksimalni iznos novčanih sredstava za 2023. u iznosu od 1.645.649,32 eura. HZZO je tijekom 2023. dostavio Zavodu četiri zapisnika o usklađenju zaprimljenih računa za obavljene zdravstvene usluge te u siječnju 2024. Zapisnik o usklađenju za 2023., koje je ovjerio i ravnatelj Zavoda. Prema navedenom Zapisniku za 2023., maksimalno ugovoreni iznos novčanih sredstava za 2023. povećan je na 1.659.814,09 eura, Zavod je HZZO-u fakturirao izvršenje novčanih sredstava u iznosu od 2.830.498,21 euro te je utvrđen iznos prekoračenja maksimalnog iznosa ugovorenih novčanih sredstava za 2023. od 1.170.684,12 eura ili 70,5 % više od ugovorenoga. HZZO je, u skladu s Odlukom o utvrđivanju dodatnih sredstava zdravstvenim ustanovama iz prosinca 2023., uplatio Zavodu 1.294,36 eura kao iznos dodatnih sredstava te je utvrđen iznos prekoračenja od 1.169.389,76 eura, što se odnosi na neplaćene račune za 2023. i koji ne ulaze u obvezu za plaćanje. Međutim, prema dopisu ravnatelja HZZO-a iz veljače 2024., Upravno vijeće HZZO-a donijelo je izmjenju Odluke o utvrđivanju dodatnih sredstava zdravstvenim ustanovama, prema kojoj se Zavodu za 2023., uz odobrena sredstva u iznosu od 1.294,36 eura, odobravaju dodatna sredstva u iznosu od 591.024,43 eura (uz napomenu da u trenutku donošenja odluke o dodatnim sredstvima HZZO ne može Zavodu platiti dodatno odobrena sredstva za 2023.). Osim toga, zapisnicima su utvrđena dodatna novčana sredstva za 2023. za provedene dijagnostičke postupke testiranja na bolest COVID-19 u iznosu od 424.142,21 euro te za bolest hripavac u iznosu od 390.184,34 eura, prema Odluci HZZO-a. Tijekom 2023. po navedenom Ugovoru ostvareni su prihodi u ukupnom iznosu od 2.338.695,25 eura (za provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite za djelatnost medicinska mikrobiologija s parazitologijom te dodatna sredstva za provedene dijagnostičke postupke testiranja na bolesti COVID-19 i hripavac). Koncem godine potraživanja od HZZO-a po navedenoj osnovi iskazana su u iznosu od 1.751.454,94 eura. Zavod je, na temelju Odluke Upravnog vijeća iz ožujka 2024., u poslovnim knjigama za 2024. proveo usklađenje stanja potraživanja po ugovorenom limitu za 2023., otpisom potraživanja u iznosu od 578.365,33 eura.

Prihodi od HZZO-a za provođenje posebnog programa za unaprjeđenje i očuvanje zdravlja pučanstva

Za provođenje posebnog programa za unaprjeđenje i očuvanje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost zaključen je u svibnju 2020. Ugovor s HZZO-om, temeljem kojeg su tijekom 2023. zaključena četiri dodatna Ugovoru (V., VI., VII. i VIII. Dodatak Ugovoru). Navedenim Ugovorom i dodacima Ugovoru za 2023., utvrđena su sredstva u ukupnom iznosu od 1.500.538,20 eura (u ugovoreni iznos sredstava uključen je PDV), koja se Zavodu doznaju u jednakim mjesečnim obrocima. Po navedenoj osnovi prihodi su ostvareni u iznosu od 1.100.394,68 eura (jedan obrok za prosinac 2022. i deset obroka za 2023., bez PDV-a). Poslovi i zadaće koje Zavod mora obavljati na temelju navedenog Ugovora i dodatka Ugovoru sadržani su u Programu rada – očuvanje i unaprjeđenje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost, dio za potrebe HZZO-a za 2023., donesenom u siječnju 2023. (opisni program rada). Osim provođenja programa promicanja zdravlja, navedenim dodacima Ugovoru utvrđena su dodatna sredstva na ime povećanih troškova radi provođenja Protokola prve faze reorganiziranog Nacionalnog programa prevencije ranog otkrivanja raka vrata maternice do maksimalnog iznosa od 450.190,83 eura te Protokola prve faze posebnog programa preventivnih zdravstvenih pregleda do maksimalnog iznosa od 60.000,00 eura. Za provođenje Protokola prve faze reorganiziranog Nacionalnog programa prevencije ranog otkrivanja raka vrata maternice u 2023. ostvareni su prihodi u iznosu od 30.556,35 eura ili 6,8 % od utvrđenih maksimalnih dodatnih sredstava (evidentirano u okviru prihoda za provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite), dok prihode za provođenje drugog protokola ostvaruju izvršitelji protokola (suradne ustanove utvrđene dodatkom VII. Ugovora). Zavod je u siječnju 2024. podnio HZZO-u Izvješće o radu za 2023. Koncem 2023. potraživanja po navedenoj osnovi iznose 250.089,70 eura, a odnose se na sredstva za studeni i prosinac 2023., što je naplaćeno početkom 2024.

Prihodi od Ministarstva zdravstva

Prihodi od Ministarstva zdravstva ostvareni u iznosu od 12.417.702,96 eura odnose se na sredstva za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 7.914.247,45 eura i nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 4.503.455,51 euro.

Vrijednosno značajnija sredstva za financiranje rashoda poslovanja ostvarena su za provedbu redovnih aktivnosti u okviru Programa rada za potrebe Ministarstva zdravstva za 2023. u iznosu od 7.742.114,40 eura (bez PDV-a). Zavod je u siječnju 2023. donio Program rada – očuvanje i unaprjeđenje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost, dio za potrebe Ministarstva zdravstva za 2023. i financijski plan potrebnih sredstava u iznosu od 8.927.643,00 eura s PDV-om. U lipnju 2023. povećana su sredstva na ukupno 9.677.643,00 eura s PDV-om, koliko je i ostvareno. Zavod je nadležnom ministarstvu podnio Izvješće o utrošenim sredstvima za realizaciju poslova po navedenom Programu rada za 2023. (ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 7.742.114,00 eura, a PDV iznosi 1.935.529,00 eura). Preostala sredstva u iznosu od 172.133,05 eura ostvarena su za projekt Živjeti zdravo u iznosu od 73.766,55 eura (15,0 % nacionalnog udjela), program Europskog centra za nadzor droga i ovisnosti o drogama u iznosu od 60.000,00 eura (50,0 % nacionalnog udjela), projekt cjelovite obnove zgrade na lokaciji Rockefellerova 2 u iznosu od 23.388,68 eura i troškove dijagnostičkih pretraga izbjeglih osoba u iznosu od 14.977,82 eura.

Za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su prihodi po odobrenoj preraspodjeli sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske za financiranje rashoda za dodatna ulaganja na građevinskim objektima – sanaciju štete od potresa u iznosu od 3.008.275,77 eura (faza 3 – cjelovita obnova zgrade na lokaciji Rockefellerova 2), za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.336.589,89 eura (od čega vrijednosno značajnije za nabavu medicinske i laboratorijske opreme u iznosu od 952.286,00 eura) i sanaciju štete od potresa iz sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 158.589,85 eura (faza 3 – cjelovita obnova zgrade na lokaciji Rockefellerova 2). Zavod je za financiranje nabave opreme iz sredstava državnog proračuna, za izravna kapitalna ulaganja pribavio prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva, kojemu su za doznačena sredstva dostavljeni dokazi o provedenim nabavama.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2023., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 159.084.311,88 eura, što je 7.965.865,35 eura ili 4,8 % manje u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na prethodnu godinu, znatno manje ostvareni su materijalni rashodi za 69.245.374,56 eura ili 49,6 % zbog manjih rashoda za nabavu materijala i sirovine (zbog manjeg opsega poslova testiranja na COVID-19 i manjih troškova za nabavu testova). Osim toga, prethodne godine ostvareni su rashodi za pomoći unutar općeg proračuna u iznosu od 7.600.226,60 eura (što se odnosi na prijenos sredstava HZZO-u po ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije, za aktivnosti iz područja javnog zdravstva u borbi protiv bolesti COVID-19), koje u 2023. nisu ostvarene. Znatno više ostvareni su rashodi za tekuće pomoći inozemnim vladama izvan Europske unije za 36.160.828,33 eura, što se odnose na donaciju cjepiva protiv bolesti COVID-19 prema odlukama Vlade Republike Hrvatske te ostali rashodi za 21.863.407,00 eura zbog naknade dobavljaču cjepiva protiv bolesti COVID-19 za odgodu isporuke dijela ugovorenih doza, odnosno mogućnost otkazivanja narudžbe nakon 2026.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	10.080.924,63	11.658.097,99	115,6
2.	Materijalni rashodi	139.684.070,97	70.438.696,41	50,4
3.	Financijski rashodi	333.924,75	22.194,41	6,6
4.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	9.883.555,64	38.149.254,31	386,0
5.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	39.489,81	64.164,83	162,5
6.	Ostali rashodi	62.246,75	21.925.653,75	35 223,8
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	6.965.964,68	16.826.250,18	241,5
	Ukupni rashodi	167.050.177,23	159.084.311,88	95,2
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	164.713.265,08	165.454.761,48	100,5
	Višak prihoda	0,00	6.370.449,60	-
	Manjak prihoda	2.336.912,15	0,00	-

Vrijednosno značajniji su materijalni rashodi u iznosu od 70.438.696,41 euro ili 44,3 % te pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 38.149.254,31 euro ili 24,0 % ukupno ostvarenih rashoda.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u iznosu od 11.658.097,99 eura odnose se na brutoplaće u iznosu od 9.600.297,66 eura (plaće za redovan rad u iznosu od 9.121.066,14 eura, plaće za prekovremeni rad u iznosu od 442.242,92 eura i plaće za posebne uvjete rada u iznosu od 36.988,60 eura), doprinose na plaće u iznosu od 1.411.375,92 eura i druge rashode za zaposlene (pomoći, nagrade, naknade) u iznosu od 646.424,41 euro. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su 1.577.173,36 eura ili 15,6 % više zbog rasta osnovice za obračun plaća u travnju i listopadu 2023. te isplate privremenog dodatka na plaću koji je zaposlenicima isplaćivan od lipnja 2023. na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske (u mjesečnom brutoiznosu od 163,62 eura, 130,89 eura ili 98,17 eura, ovisno o visini koeficijenta radnog mjesta na koje su raspoređeni). Plaće su isplaćene u skladu s propisima kojima su uređeni koeficijenti i osnovica za obračun plaće.

Pomoći, nagrade i naknade zaposlenima iskazane u okviru drugih rashoda za zaposlene isplaćene su na temelju odluka ravnatelja, u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 29/18, 35/19, 78/19, 92/19, 56/20 i 3/23).

– Materijalni rashodi

Materijalni rashodi u iznosu od 70.438.696,41 euro odnose se na rashode za materijal i energiju u iznosu od 65.368.768,11 eura, rashode za usluge u iznosu od 4.121.303,37 eura, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 660.979,44 eura (troškovi službenih putovanja, naknade za prijevoz na posao i s posla, stručno usavršavanje zaposlenih i drugo) te rashode za reprezentaciju, premije osiguranja, članarine i druge nespomenute rashode poslovanja u ukupnom iznosu od 287.645,49 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za materijal i energiju ostvareni su za nabavu materijala i sirovina u iznosu od 65.008.946,85 eura, od čega za nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19 u iznosu od 44.346.985,58 eura, cjepiva za provođenje programa obveznog cijepljenja u iznosu od 17.979.043,84 eura, ostalog medicinskog potrošnog materijala (potrošnog materijala za laboratorij, reagensa, testova, mikrobioloških kultura i drugo) u iznosu od 2.521.217,43 eura te cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja u iznosu od 161.700,00 eura.

Zavod provodi nabavu, skladištenje i distribuciju cjepiva za potrebe Republike Hrvatske na temelju dva trogodišnja programa cijepljenja. Trogodišnji program obveznog cijepljenja u Republici Hrvatskoj u 2022. – 2024. protiv difterije, tetanusa, hripavca, dječje paralize, ospica, zaušnjaka, rubeole, tuberkuloze, hepatitisa B, bolesti izazvanih s *haemophilus influenzae* tipa B i pneumokokne bolesti donio je na prijedlog Zavoda ministar zdravstva u studenome 2021. Na temelju navedenog Programa, u siječnju 2023. donesen je Provedbeni program obveznog cijepljenja kojim su, na temelju analize zahtjeva i potreba županijskih zavoda za javno zdravstvo, utvrđene potrebne količine cjepiva. Financijska sredstva osigurana su u HZZO-u na temelju zaključenih sporazuma i godišnjih ugovora. U skladu sa Sporazumom o osiguranju financijskih sredstava za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva u razdoblju 2022. – 2024. iz siječnja 2022. i Dodatkom Sporazumu iz veljače 2023., Zavod za svaki pojedini ugovor o nabavi cjepiva te ugovor o pohrani, distribuciji i zbrinjavanju cjepiva zaključuje s HZZO-om ugovor o preuzimanju duga temeljem kojeg HZZO kao preuzimatelj duga preuzima obvezu neposrednog plaćanja dobavljača.

Osim toga, donesen je Trogodišnji program imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse za posebne skupine stanovništva i pojedince pod povećanim rizikom od pojedinih bolesti, u studenome 2021. Provedbenim programom iz siječnja 2023. utvrđene su potrebne količine cjepiva. U cilju sprječavanja i suzbijanja epidemije bolesti COVID-19, Europska komisija je prijašnjih godina u ime i za države članice Europske unije s dobavljačima cjepiva zaključila sporazume o kupnji za daljnji razvoj, proizvodnju, mogućnosti kupnje i opskrbe cjepivima protiv bolesti COVID-19 te dodatke sporazumima. Dokumentacija u vezi s nabavom navedenog cjepiva nije obuhvaćena revizijom s obzirom na to da ima oznaku tajnosti. Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 23. prosinca 2020., donesen je Plan uvođenja, provođenja i praćenja cijepljenja protiv bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj. Pojedinačnim zaključcima Vlade Republike Hrvatske donesenima od 2020. do 2023., ministar zdravstva ovlašten je u ime Republike Hrvatske potpisati narudžbe za kupnju cjepiva protiv bolesti COVID-19 putem narudžbenica (Order Form). Financijska sredstva potrebna za provedbu navedenog Plana osigurana su u Financijskom planu HZZO-a, koji sredstva doznaju Zavodu na temelju zahtjeva sa specifikacijom troškova nabave cjepiva po dobavljaču. Po primitku sredstava, Zavod podmiruje obveze prema dobavljačima cjepiva protiv bolesti COVID-19. Sva cjepiva skladište se u ugovorenom skladištu veletrgovine, koja provodi distribuciju cjepiva prema županijskim zavodima za javno zdravstvo. Zavod vodi evidenciju o centralnom skladištu, s podacima o nabavljenim vrstama i količinama za sva cjepiva iz navedenih trogodišnjih programa cijepljenja te o distribuciji, utrošku i otpisu cjepiva.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 1.163.889,48 eura te zakupnine i najamnine u iznosu od 518.740,78 eura.

U okviru rashoda za intelektualne i osobne usluge vrijednosno značajniji rashodi ostvareni su za brutonaknade po ugovorima o djelu u iznosu od 393.526,53 eura, uslugu organizacije i provođenja ljetne škole zdravlja po projektu Živjeti zdravo u iznosu od 199.000,00 eura te usluge stručnog nadzora nad građevinskim radovima cjelovite obnove zgrade (Rockefellerova 2) u iznosu od 136.794,50 eura.

Prema podacima Zavoda, u 2023. isplaćene su naknade po ukupno 1 374 zaključena ugovora o djelu s 344 fizičke osobe (vanjska suradnika). Vrijednosno značajniji rashodi ostvareni su za provođenje antidopinškog programa (za poslove dopinške kontrole i pratitelja) u iznosu od 59.980,01 euro, provođenje projekta Vebis lot 1 i 5 (uspostava epidemiološkog praćenja oboljelih osoba od teške akutne respiratorne infekcije te istraživanje učinkovitosti cjepiva protiv bolesti COVID-19 i gripe kod hospitaliziranih bolesnika) u iznosu od 47.139,49 eura, provođenje anketiranja za zlouporabu sredstava ovisnosti u Republici Hrvatskoj u iznosu od 37.123,57 eura, tečajevu toksikologije u iznosu od 16.720,43 eura, koordinaciju i obradu podataka o bolesti COVID-19 (zbog povećanog obujma poslova) u iznosu od 15.130,56 eura, provođenje programa PoMoZi Da u okviru projekta Živjeti zdravo (edukativni program mentalnozdravstvenog opismenjavanja odgojno-obrazovnih djelatnika) u iznosu od 14.722,89 eura te promociju aktivnosti i priopćavanje o epidemiji (angažiranje osobe za poslove s javnošću) u iznosu od 14.669,42 eura. Uz obračun naknada po ugovorima o djelu priložene su ovjerene evidencije i izvješća o obavljenim poslovima.

Vrijednosno značajniji rashodi za zakupnine i najamnine ostvareni su za uslugu pohrane i distribucije cjepiva za provedbu Programa obveznog cijepljenja u Republici Hrvatskoj u 2023. te Programa imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse za posebne skupine stanovništva u 2023. u iznosu od 257.033,18 eura i zakup pet poslovnih prostora kako bi se nastavio kontinuitet rada do završetka cjelovite obnove zgrade Zavoda na lokaciji Rockefellerova 2 u iznosu od 106.488,38 eura.

– Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna iznose 38.149.254,31 euro, od čega se na tekuće pomoći inozemnim vladama izvan Europske unije za donacije cjepiva protiv bolesti COVID-19, prema odlukama Vlade Republike Hrvatske iz 2022. i 2023., odnosi 38.077.648,40 eura.

– Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 64.164,83 eura odnose se na troškove školarina zaposlenika Zavoda. Upravno vijeće je u srpnju 2019. i lipnju 2023. donijelo Pravilnik o stručnom i znanstvenom obrazovanju i usavršavanju na temelju kojeg je donesen Plan stručnog usavršavanja i školovanja za 2023. (obuhvaća stručne i sveučilišne studije, specijalistička usavršavanja, uže specijalizacija te druga stručna i znanstvena usavršavanja).

– Drugi rashodi

Drugi rashodi u iznosu od 21.925.653,75 eura odnose se na naknadu štete dobavljaču cjepiva protiv bolesti COVID-19 za odgodu isporuke dijela ugovorenih doza, odnosno mogućnost otkazivanja naručenih doza nakon 2026. Naknada štete dobavljaču plaćena je prema Zaključku Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2021., dodatku Sporazuma o kupnji za daljnji razvoj, proizvodnju, mogućnost kupnje i opskrbu cjepivima protiv bolesti COVID-19 za države članice Europske unije i Obrascu narudžbe (Order Form) iz lipnja 2023. Dobavljač cjepiva ispostavio je račun za naknadu štete (ugovorna kazna) zbog smanjenja broja doza narudžbe cjepiva (manje se naručivalo zbog smanjenja interesa za cijepljenjem) u odnosu na prethodno ugovoreno. Tako je određeni broj početno ugovorenih doza postao opcijskim dozama, koje u kasnijem terminu mogu, ali i ne moraju biti isporučene u cijelosti ili djelomično. Za takvu odgodu isporuke dobavljač je obračunao navedenu naknadu štete, neovisno hoće li se ili neće naknadno provesti naručivanje opcijskih doza (prema članku II., Amandman 5 Order Forma). Navedena naknada štete je trošak razdoblja i nije povezana s isporukom cjepiva.

– Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 16.826.250,18 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na cjelovitu obnovu zgrade nakon potresa na adresi Rockefellerova 2 u iznosu od 14.615.220,18 eura, nabavu medicinske i laboratorijske opreme (uređaja) i namještaja u iznosu od 1.141.305,84 eura te računalne opreme, uredskog namještaja i druge opreme u iznosu od 724.851,73 eura.

– Višak prihoda

Višak prihoda nad rashodima za 2023. iznosi 6.370.449,60 eura. U 2023. Zavod je proveo korekciju (povećanje) viška prihoda i primitaka iz prethodnog razdoblja za 3.409.205,11 eura te preneseni višak prihoda i primitaka iznosi 17.973.449,71 euro, što s viškom prihoda tekuće godine čini višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 24.343.899,31 euro. Vrijednosno najveći dio korekcije odnosi se na ispravak više obračunatog PDV-a iz 2021. u iznosu od 3.401.781,30 eura. Upravno vijeće je 19. srpnja 2023. donijelo odluku o ispravku knjiženja iz prethodnih godina na teret rezultata poslovanja prethodnih godina.

Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju odnosi se najvećim dijelom na ostale prihode za posebne namjene (ostvarene od HZZO-a za provođenje testiranja i mikrobiološke dijagnostike na bolest COVID-19) te od vlastitih prihoda. Prema odredbama članka 12., stavka 4. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu (Narodne novine 145/22, 63/23 i 129/23), Zavod kao proračunski korisnik – ustanova u zdravstvu, nema obvezu uplate vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka na jedinstveni račun državnog proračuna.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 60.312.024,59 eura.

U tablici broj 4 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 4

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	11.840.762,70	27.386.861,62	231,3
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	130.136,94	130.136,94	100,0
1.2.	Građevinski objekti	6.957.993,46	21.454.041,52	308,3
1.3.	Postrojenja i oprema	3.128.853,00	4.118.387,01	131,6
1.4.	Prijevozna sredstva	173.594,36	197.316,40	113,7
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	231.644,81	231.644,81	100,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	1.218.540,13	1.255.334,94	103,0
2.	Financijska imovina	47.968.344,71	32.925.162,97	68,6
2.1.	Novčana sredstva	25.388.681,59	25.706.068,52	101,3
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	13.285.700,82	3.172.813,84	23,9
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	100.418,21	100.418,21	100,0
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	9.152.483,49	3.900.593,42	42,6
2.5.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	12.861,20	11.580,85	90,0
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	28.199,40	33.688,13	119,5
	Ukupno imovina	59.809.107,41	60.312.024,59	100,8
3.	Obveze	24.850.661,42	5.238.109,03	21,1
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	10.607.071,66	2.496.105,17	23,5
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	1.694.296,02	163.887,78	9,7
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	12.549.293,74	2.578.116,08	20,5
4.	Vlastiti izvori	34.958.445,99	55.073.915,56	157,5
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	59.809.107,41	60.312.024,59	100,8
	Izvanbilančni zapisi	7.750.135,90	7.937.969,37	102,4

U odnosu na stanje početkom godine, vrijednost građevinskih objekata veća je za 14.496.048,06 eura ili 208,3 %, a vrijednost postrojenja i opreme za 989.534,01 euro ili 31,6 %. Povećanje vrijednosti navedene imovine odnosi se na ostvarena ulaganja u obnovu zgrade oštećene u potresu te nabavu nove laboratorijske opreme. Vrijednost depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo manja je za 10.112.886,98 eura ili 76,1 % zbog zatvaranja potraživanja za predujmove za nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19. Također, manja su potraživanja za prihode poslovanja za 5.251.890,07 eura ili 57,4 % zbog naplaćenih prihoda od HZZO-a prema godišnjem ugovoru za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva.

Zemljište u vrijednosti od 130.136,94 eura odnosi se na građevinsko zemljište u vlasništvu Zavoda ukupne površine 4 689 m², koje se nalazi uz poslovne objekte za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Građevinski objekti u vrijednosti od 21.454.041,52 eura odnose se na četiri poslovna objekta za obavljanje zdravstvene djelatnosti u vrijednosti od 21.422.096,77 eura te drugih objekata (rampe i kontejneri) u vrijednosti od 31.944,75 eura.

Postrojenja i oprema u vrijednosti od 4.118.387,01 euro odnose se na medicinsku i laboratorijsku opremu u vrijednosti od 2.446.670,87 eura, uredsku opremu i namještaj u vrijednosti od 1.065.356,40 eura, drugu opremu u vrijednosti od 508.825,64 eura, opremu za održavanje i zaštitu u vrijednosti od 79.551,85 eura te druge instrumente, uređaje i strojeve u vrijednosti od 17.982,25 eura. Zavod je za 2023. donio Plan investicijskog održavanja prostora i opreme, kojim je procijenjena godišnja vrijednost održavanja u iznosu od 366.345,00 eura. Osim toga, vodi evidencije opreme po službama s podacima o nabavi opreme, umjeravanju i validaciji, servisima, planiranim terminima servisa/validacije i izvršiteljima usluge.

Prijevozna sredstva u vrijednosti od 197.316,40 eura odnose se na 28 službenih vozila za potrebe obavljanja redovne djelatnosti Zavoda.

Nefinancijska imovina u pripremi u vrijednosti od 231.644,81 euro odnosi se na ulaganje u računalne programe iz prijašnjih godina (registre Nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava – NAJS). Tijekom obavljanja revizije (srpanj 2024.) poduzete su radnje za prijenos ulaganja u računalni program iz imovine u pripremi na imovinu u uporabi.

Druga nefinancijska imovina u iznosu od 1.255.334,94 eura odnosi se na ulaganja u tuđu imovinu u iznosu od 525.816,70 eura (vrijednosno najznačajnije ulaganje u iznosu od 309.346,66 eura odnosi se na uređenje hodačkih staza i parkova u županijama iz prijašnjih godina u okviru projekta Živjeti zdravo), zalihe za obavljanje djelatnosti u iznosu od 283.338,57 eura, licence u iznosu od 205.331,93 eura, ulaganja u računalne programe u iznosu od 188.417,65 eura, izradu računalne mreže (LAN i WLAN) u iznosu od 33.372,99 eura te knjige i umjetnička djela u iznosu od 19.057,10 eura.

Zavod vodi analitičko knjigovodstvo zaliha medicinskog potrošnog materijala za vlastite potrebe (kemikalije, testovi, plinovi, laboratorijski pribor, potrošni materijal za laboratorijske uređaje i drugi materijal) po vrsti, količini i vrijednosti. Utrošak zaliha vodi se po nabavnim cijenama te su troškovi nabave zaliha ujedno i troškovi razdoblja. Zavod je tijekom 2023. kvartalno usklađivao stanje zaliha medicinskog potrošnog materijala i korigirao rashode razdoblja.

Ukupna potraživanja koncem 2023. iznose 7.331.796,31 euro. Ispravak vrijednosti potraživanja (dopunskog zdravstvenog osiguranja, usluga zdravstvenim ustanovama, trgovačkim društvima i druga potraživanja) iznosi 251.747,37 eura te potraživanja umanjena za ispravak vrijednosti iznose 7.080.048,94 eura. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 3.900.593,42 eura, od zaposlenih, za više plaćene poreze i doprinose te druga potraživanja u iznosu od 3.167.874,67 eura i od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 11.580,85 eura.

Vrijednosno značajnija potraživanja za prihode poslovanja (bez umanjenja za ispravak vrijednosti potraživanja) odnose se na potraživanja od HZZO-a za financiranje redovne djelatnosti u ukupnom iznosu od 2.059.223,29 eura (od čega su vrijednosno značajnija potraživanja po ugovorima za provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite za djelatnost medicinska mikrobiologija s parazitologijom u iznosu od 1.751.454,94 eura, provođenje posebnog programa za unaprijeđenje i očuvanje zdravlja pučanstva kroz javnozdravstvenu djelatnost u iznosu od 250.089,70 eura i promicanje programa cijepljenja u iznosu od 55.301,17 eura) te za vlastite prihode od pruženih zdravstvenih usluga u iznosu od 1.913.546,47 eura (od čega su vrijednosno značajnija potraživanja od Ministarstva zdravstva po posebnom godišnjem programu rada u iznosu od 650.156,83 eura te za usluge pravnim osobama u iznosu od 489.707,47 eura). Nadalje, u okviru drugih potraživanja vrijednosno su najznačajnija potraživanja za predujmove dobavljaču cjepiva protiv bolesti COVID-19 u iznosu od 2.572.573,06 eura. Prema obveznim analitičkim podacima, koncem godine dospjela potraživanja iznose 1.692.053,09 eura ili 23,1 % ukupnih potraživanja. Zavod je za naplatu potraživanja u iznosu od 436.068,97 eura dužnicima tijekom 2023. upućivao opomene te je utužio dvije pravne osobe. Osim toga, na prijedlog popisnog povjerenstva po obavljenom popisu imovine i obveza na 31. prosinca 2023. i Odluke Upravnog vijeća iz ožujka 2024., u poslovnim knjigama za 2024. zbog nemogućnosti naplate otpisana su potraživanja u ukupnom iznosu od 606.546,81 euro (vrijednosno najznačajniji dio odnosi se na otpis potraživanja po obračunu ugovorenog limita od HZZO-a za 2023. u iznosu od 578.365,33 eura).

Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu od 33.688,13 eura odnose se na prenesena stanja rashoda budućih razdoblja iz prijašnjih godina, nastalih nakon pripajanja Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping te Ureda za suzbijanje zlouporabe droga u ukupnom iznosu od 25.688,42 eura. Zavod je započeo usklađivanje iskazanih stanja iz prijašnjih godina u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem tijekom 2024. Preostalih 7.999,71 euro odnosi se na nadoplatu ENC uređaja za službena vozila.

Obveze koncem 2023. iznose 5.238.109,03 eura i u odnosu na stanje početkom godine manje su za 19.612.552,39 eura ili 78,9 %. Odnose se na odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu od 2.578.116,08 eura (od čega se na unaprijed naplaćene prihode po zahtjevima dobavljača cjepiva protiv bolesti COVID-19 iz prijašnjih godina odnosi 2.570.411,72 eura; razlika u odnosu na stanje iskazano u okviru potraživanja za predujmove odnosi se na tečaj eura prilikom konverzije), obveze za rashode poslovanja u iznosu od 2.496.105,17 eura (od čega za plaće za prosinac 2023. u iznosu od 1.009.178,93 eura) i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 163.887,78 eura. Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance i Izvještaja o obvezama, koncem godine dospjele obveze iznose 400.825,52 eura ili 7,7 % ukupnih obveza (na dospjele obveze do 60 dana odnosi se 376.114,96 eura ili 93,8 % dospjelih obveza).

Izvanbilančni zapisi koncem 2023. iznose 7.937.969,37 eura. Odnose se na dane i primljene instrumente osiguranja plaćanja za uredno ispunjenje ugovornih obveza od pravnih osoba u iznosu od 7.744.284,94 eura, tuđu imovinu koju koristi Zavod i najam prostora (na ukupno osam lokacija) u iznosu od 113.840,48 eura, tuđu opremu u iznosu od 60.240,63 eura i potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 19.603,32 eura.

Projekti financirani u 2023.

Prema Evidenciji aktivnih projekata, Zavod je tijekom 2023. provodio 48 projekata ukupne vrijednosti od 762.142.235,85 eura u okviru 16 programa (Europski socijalni fond; Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.; Fond za solidarnost Europske unije; Europski fond za regionalni razvoj; Europski strukturni i investicijski fondovi; ECDC – Europski centar za sprječavanje i kontrolu bolesti; Treći program zdravlja; Obzor 2020. – program Europske unije za istraživanje i inovacije; ERASMUS – program Europske unije za potporu obrazovanju, osposobljavanju, mladima i sportu; EUROSTAT – statistički ured Europske unije; Obzor Europa – Hrvatski portal okvirnog programa Europske unije za istraživanja i inovacije; EU za zdravlje; UNICEF – agencija UN-a koja se skrbi o kvaliteti životnog standarda djece i mladih; WHO – Svjetska zdravstvena organizacija UN-a; Digital Europe – program financiranja Europske unije usmjeren na približavanje digitalne tehnologije/digitalna transformacija Europe, ERASMUS+).

Vrijednost pojedinačnih projekata iznosi od 3.500,00 eura (Škole bez nikotina i duhana) do 400.000.000,00 eura (Europsko partnerstvo za procjenu rizika od kemikalija – PARC). Od spomenutih 48 projekata, tijekom 2023. provedeno je/završeno 18 projekata, dok preostali projekti završavaju u razdoblju od ožujka 2024. do studenoga 2027. Trajanje provedbe većine projekata ugovoreno je od dvije do četiri godine, dok je jedan vrijednosno najznačajniji projekt (PARC) ugovoren na sedam godina.

Revizijom su obuhvaćeni projekt faza III – Cjelovita obnova zgrade Rockefellerova 2 u vrijednosti od 22.482.552,39 eura jer su značajnije aktivnosti i rashodi po projektu provedeni tijekom 2023., projekt Živjeti zdravo u vrijednosti od 4.031.229,59 eura jer je projekt završio u 2023. te projekt Financiranje specijalizacija doktora medicine u Zavodu u vrijednosti od 548.908,81 euro.

– Projekt cjelovite obnove zgrade Rockefellerova 2

Zavod djelatnosti obavlja na više lokacija u Gradu Zagrebu koje su djelomično neupotrebljive nakon potresa u ožujku i prosincu 2020., a čija je hitna sanacija i izrada projektne dokumentacije za obnovu zgrada bila nužna kako bi se neometano nastavio rad svih službi. Operacije Faza 1 – Mjere hitne sanacije i Faza 2 – priprema projektne i tehničke dokumentacije realizirane su tijekom 2020.

Na temelju provedenog postupka dodjele bespovratnih financijskih sredstava u okviru Poziva na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava „Vraćanje u uporabljivo stanje infrastrukture u području zdravstva na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije“, Ministarstvo zdravstva (kao tijelo odgovorno za provedbu financijskog doprinosa) i Zavod zaključili su 14. veljače 2022. Ugovor o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava za operacije koje se financiraju iz Fonda solidarnosti Europske unije za Projekt faza 3 – Obnova zgrade Rockefellerova 2 (uključuje samo konstruktivnu obnovu građevine/objekta), referentni broj ugovora FSEU.2021.MZ.050 (dalje u tekstu: Ugovor).

Razdoblje provedbe i prihvatljivosti troškova Projekta je od 22. ožujka 2020. do 1. svibnja 2022. Ukupna vrijednost i prihvatljivi troškovi Projekta iznose 30.731.112,80 kn (4.078.719,60 eura) te se u istom iznosu dodjeljuju i bespovratna sredstva.

U svibnju 2021. te lipnju i prosincu 2022. donesene su izmjene Poziva na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava kojima su se, između ostalog, mijenjale kategorije prihvatljivih i neprihvatljivih troškova te je Zavod dao nove prijave kojima se nadopunjuje Projekt faza 3 – Obnova zgrade Rockefellerova 2 na način da se potražuju troškovi izrade idejnog projekta i izvođenja radova cjelovite obnove, troškovi građevinskog nadzora i vođenja projekta građevine, troškovi najma prostora za djelatnike koji su već preseljeni na druge lokacije i one koji će uslijed provođenja radova morati biti preseljeni na druge lokacije kako bi se nastavio kontinuitet rada, troškovi najma prostora za skladištenje opreme i nabave kontejnera za skladištenje arhivske građe, kao i troškovi preseljenja mjesta (*drive-ina*) na kojem se uzimaju uzorci za provođenje testiranja na bolest COVID-19.

Do konca svibnja 2024. zaključeno je osam dodataka Ugovoru kojima su, između ostalog, produžena razdoblja provedbe i prihvatljivosti troškova Projekta, kategorije prihvatljivih i neprihvatljivih troškova, iznos bespovratnih sredstava, postotak financiranja Projekta i uređenje plaćanja. Nova ukupna vrijednost Projekta, odnosno ukupni prihvatljivi troškovi Projekta te bespovratna sredstva iznose 169.394.790,96 kn bez PDV-a (22.482.552,39 eura), od čega se iz Fonda solidarnosti Europske unije financira 125.276.650,00 kn bez PDV-a (16.627.068,85 eura), a iz Mehanizma za oporavak i otpornost i/ili drugih izvora 44.118.140,00 kn bez PDV-a (5.855.483,54 eura). Razdoblje provedbe i prihvatljivosti troškova Projekta je od 22. ožujka 2020. do 31. kolovoza 2024.

Od početka provedbe Projekta do konca svibnja 2024. provedena su četiri otvorena postupka javne nabave robe i usluga (od čega tri u 2022. i jedan u 2023.) na temelju kojih su zaključeni ugovori u vrijednosti od 20.511.102,91 euro bez PDV-a, odnosno 25.638.878,62 eura s PDV-om. Odnose se na nabavu usluga izrade projektne dokumentacije i izvođenja radova cjelovite obnove zgrade na lokaciji Rockefellerova 2; usluge stručnog nadzora tijekom izvođenja radova cjelovite obnove; usluge vođenja projekta u građevinarstvu te nabavu namještaja kojim će se zamijeniti namještaj u zgradi na adresi Rockefellerova 2. Po spomenutim ugovorima, do konca lipnja 2024. rashodi su ostvareni u iznosu od 20.374.867,29 eura bez PDV-a, odnosno 25.468.584,11 eura s PDV-om. Također, ukupno je provedeno i jedanaest postupaka jednostavne nabave robe i usluga (od čega po jedan u 2021. i u 2023. te devet postupaka nabave u 2022.) na temelju kojih su zaključeni ugovori ili izdane narudžbenice u iznosu od 76.225,53 eura bez PDV-a, odnosno 95.281,92 eura s PDV-om. Postupci su provedeni za nabavu usluga pisanja projekta i savjetovanja; izradu idejnog arhitektonskog projekta; idejnog rješenja mjera zaštite od požara; stručne podloge u svrhu izrade idejnog rješenja mjera zaštite na radu; projektne dokumentacije električnih instalacija; termotehničkih strojarskih sustava; vodovoda i kanalizacije s hidrantskom mrežom; usluga stručnog nadzora izvođenja radova za razdoblje od 30 dana; usluga premještanja metalne nadstrešnice i kontejnera; premještanja namještaja u skladišni prostor te nabava uredskih i skladišnih kontejnera za vrijeme provedbe Projekta. Prema podacima Zavoda, rashodi su ostvareni u iznosu od 76.225,53 eura bez PDV-a, odnosno u iznosu od 95.281,92 eura s PDV-om.

Rashodi su do konca svibnja 2024. ostvareni u iznosu od 21.174.742,97 eura, od čega u 2022. u iznosu od 4.895.405,95 eura, u 2023. u iznosu od 15.174.030,44 eura (dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 14.615.220,18 eura, uredski namještaj 400.051,00 euro, intelektualne usluge 142.239,50 eura, druge nespomenute usluge 9.260,24 eura te zakupnine i najamnine 7.259,52 eura) i do konca svibnja 2024. u iznosu od 1.105.306,58 eura (dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 1.083.792,90 eura, intelektualne usluge 21.513,52 eura i usluge banaka 0,16 eura).

Ukupno je do konca svibnja 2024. upućeno 13 zahtjeva za nadoknadu sredstava u iznosu od 19.912.997,58 eura, od čega u 2022. u iznosu od 55.766,53 eura, u 2023. u iznosu od 18.957.594,31 euro te u 2024. u iznosu od 899.636,74 eura. Po spomenutim zahtjevima odobrena su sredstva u iznosu od 19.910.691,22 eura, od čega je do svibnja 2024. doznačeno ukupno 19.012.962,69 eura. Neprihvatljivi troškovi iznosili su 2.306,36 eura.

Za provedbu Projekta ukupno su primljena sredstva u iznosu od 19.012.962,69 eura, od čega u 2022. u iznosu od 397.880,55 eura, u 2023. u iznosu od 16.387.778,16 eura te do svibnja 2024. u iznosu od 2.227.303,98 eura. Od ukupno primljenih sredstava, iz Fonda solidarnosti doznačeno je za financiranje rashoda ostvarenih do konca lipnja 2023. u iznosu od 13.595.404,40 eura, dok je na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske o nastavku financiranja projekata započelih iz Fonda solidarnosti Europske unije iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske od 28. lipnja 2023., iz državnog proračuna doznačeno 3.031.664,45 eura i iz Mehanizma za oporavak i otpornost 2.385.893,84 eura.

U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2024.) provedba Projekta je u tijeku.

– Projekt Živjeti zdravo

Projekt Živjeti zdravo odobren je temeljem Nacionalnog programa Živjeti zdravo, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila u srpnju 2015.

Na temelju provedenog ograničenog poziva na izravnu dodjelu sredstava, u okviru Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje“ Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., Ministarstvo zdravstva (posredničko tijelo 1), Hrvatski zavod za zapošljavanje (posredničko tijelo 2) i Zavod (korisnik) su 7. prosinca 2016. zaključili Ugovor o izravnoj dodjeli bespovratnih sredstava za operaciju „Živjeti zdravo“, kodni broj UP.02.2.1.01.0001. (dalje u tekstu: Ugovor). Ukupna vrijednost Projekta, prihvatljivi troškovi i dodijeljena bespovratna sredstva iznosila su 30.373.299,36 kn, odnosno 4.031.229,59 eura. Projekt je u visini od 85,0 % sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda. Razdoblje prihvatljivosti troškova Projekta je od 1. siječnja 2014. do 60 dana nakon završetka razdoblja provedbe Projekta. Zavod se obvezao osigurati sredstva u svrhu pokrića troškova za koje se naknadno utvrdi da su neprihvatljivi. Zahtjevi za nadoknadu sredstava podnose se samo za već plaćene troškove (metoda nadoknade) te Zavod nema pravo zatražiti plaćanje predujmom. Tijekom trajanja Projekta zaključena su četiri dodatka Ugovoru kojima je, između ostalog, utvrđeno da će sa Zavodom Projekt provoditi i partneri, odnosno 20 županijskih zavoda za javno zdravstvo te Nastavni zavod za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar. Također, utvrđeno je razdoblje provedbe Projekta od 7. prosinca 2016. do 30. rujna 2023.

Ciljevi Projekta bili su unaprjeđenje zdravlja populacije putem smanjenja negativnog učinka bihevioralnih, biomedicinskih i sociomedicinskih rizičnih čimbenika te kreiranje okruženja u kojem je svim osobama u Republici Hrvatskoj omogućena najviša razina zdravlja i kvaliteta života.

Očekivani rezultati Projekta su usvajanje znanja i stavova o važnosti pravilne prehrane, tjelesne aktivnosti u cilju prevencije debljine, očuvanje i unaprjeđenje mentalnog zdravlja te očuvanje spolnog i reproduktivnog zdravlja edukacijom mladih i stanovnika svih dobnih skupina. Aktivnosti Projekta provodile su se kroz pet elemenata: zdravstveno obrazovanje; zdravlje i tjelesna aktivnost; zdravlje i prehrana; zdravlje i radno mjesto te zdravlje i okoliš, a sama provedba Projekta odvijala se u dvije faze. U prvoj fazi provedena je edukacija, podizanje svijesti i jačanje kapaciteta županijskih zavoda za javno zdravstvo za implementaciju aktivnosti, dok su u drugoj fazi implementirane predviđene projektne aktivnosti na nacionalnoj razini uz pojačani angažman županijskih zavoda za javno zdravstvo.

U okviru provedbe Projekta, od 2018. do konca 2023. provedeno je ukupno devet otvorenih postupaka nabave na temelju kojih su zaključeni ugovori u iznosu od 2.035.060,50 eura bez PDV-a (od čega su četiri postupka provedena u 2018. na temelju kojih su zaključeni ugovori u iznosu od 482.355,52 eura, što se odnose na nabavu usluge tiska edukativnog materijala; izradu promidžbenih aktivnosti i zakupa medijskog prostora; izradu i isporuku natpisnih ploča za označavanje hodačkih staza te izradu, tisak, skladištenje i distribuciju promidžbenog materijala; dva postupka u 2020. na temelju kojih su zaključeni ugovori za nabavu setova opreme za uređenje hodačkih staza i parkova u iznosu od 308.713,51 euro, jedan postupak u 2021. na temelju kojeg je zaključen ugovor za nabavu setova poligona za tjelesnu aktivnost u iznosu od 935.695,80 eura te u 2022. u iznosu od 109.295,67 eura i u 2023. u iznosu od 199.000,00 eura za nabavu usluge organizacije ljetne škole zdravlja). Također, u 2023. proveden je i jedan postupak jednostavne nabave na temelju kojeg je zaključen ugovor za nabavu promidžbenih setova u vrijednosti od 9.261,00 euro bez PDV-a. Prema podacima Zavoda, ukupno su ostvareni rashodi po ugovorima u iznosu od 1.984.894,06 eura bez PDV-a, od čega u 2023. u iznosu od 208.261,00 euro bez PDV-a, odnosno 223.013,75 eura s PDV-om.

Ukupni rashodi po Projektu ostvareni su u iznosu od 3.745.195,04 eura, od čega u 2023. u iznosu od 478.816,25 eura (vrijednosno značajniji za intelektualne usluge u iznosu od 252.899,39 eura, rashode za zaposlene u iznosu od 110.415,82 eura i troškove službenog puta u iznosu od 62.866,02 eura).

Tijekom provedbe Projekta upućeno je 28 zahtjeva za nadoknadu sredstava i 79 zahtjeva za doznaku sredstava. Sredstva su doznačavana prema mjesečnim zahtjevima koje je Zavod dostavljao Ministarstvu zdravstva u vezi s nastalim troškovima. Predmetni troškovi kvartalno su se kroz zahtjeve za nadoknadu sredstava prosljeđivali kontrolnom tijelu (Hrvatskom zavodu za zapošljavanje) koje je dio troškova proglasio neprihvatljivim. Po zahtjevima su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 3.620.210,73 eura, a neprihvatljivi troškovi iznosili su 124.984,31 euro (jer ponuditelj nije pravovremeno dostavio jamstva za uredno ispunjenje ugovora za nabavu usluga izrade promidžbenih aktivnosti i zakupa medijskog prostora te usluga organizacije ljetne škole zdravlja u 2022., zbog nepoštivanja kriterija prema kojem poljoprivredno gospodarstvo čije će se namirnice koristiti u okviru nabave usluga organizacije ljetne škole zdravlja u 2023. mora biti registrirano na području Zagrebačke županije te zbog isplate posebnih uvjeta rada zaposlenici koja na to nije imala pravo).

Za provedbu Projekta ukupno su, od 2017. do konca 2023., primljena sredstva u iznosu od 3.745.193,11 eura, od čega iz Europskog socijalnog fonda 3.183.414,25 eura i iz sredstava učešća za pomoći 561.778,86 eura. O daljnjem postupanju s doznačenim iznosom nepriznatih troškova u iznosu od 124.982,38 eura zatražena je uputa Ministarstva zdravstva, kao provedbenog tijela razine 1.

Uz zahtjev za nadoknadu sredstava broj 28 od 30. listopada 2023. dano je i Završno izvješće, koje je odobreno 25. travnja 2024. Ured za financiranje i ugovaranje projekata Europske unije je 23. travnja 2024. održao provjeru na licu mjesta te je 24. travnja 2024. sastavljen izvještaj o obavljenoj provjeri. Kontrola su prisustvovali predstavnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Zavoda. Prema Izvještaju, kontrola je odrađena na uzorku od 284 odobrena prihvatljiva troška koja obuhvaćaju troškove odobrene zahtjevima za nadoknadu sredstava od broja 1 do broja 26. Osim kontrole troškova iz uzorka, obavljena je i provjera isporučenog promidžbenog materijala (letci, brošure, majice, boce, ruksaci, priručnici, USB, uredski materijal, *roll-up banner*, mrežna stranica, plakati i drugo), kao i provođenje mjera informiranja i vidljivosti. Utvrđeno je da se projektni izdaci prate u računovodstvenom sustavu Zavoda. Nakon provedene provjere nisu zabilježena odstupanja te sva izvorna dokumentacija odgovara dostavljenim preslikama u okviru pojedinih zahtjeva za nadoknadu sredstava.

– Financiranje specijalizacija

Projekt Financiranje specijalizacija doktora medicine u Zavodu (dalje u tekstu: Projekt) provodi se u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., komponente Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava. Navedenim Projektom omogućeno je specijalističko usavršavanje ukupno pet doktora medicine na području javnog zdravstva, i to: specijalističko usavršavanje iz medicine rada i sporta (dva doktora medicine), epidemiologije (dva doktora medicine) te iz kliničke mikrobiologije (jedan doktor medicine).

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava kodni broj NPOO.C5.1.R3-I1.01.0073 za projekte koji se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost 2021. – 2026. zaključili su 7. studenoga 2023. Ministarstvo zdravstva, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Zavod. Ukupna vrijednost Projekta, ukupni prihvatljivi troškovi te dodijeljena bespovratna sredstva iznose 548.908,81 euro. Razdoblje provedbe Projekta je od 24. veljače 2020. do 24. svibnja 2026. Ugovorom o bespovratnim sredstvima definirani su, između ostalog, ciljevi i aktivnosti Projekta, tematska područja iz Programa specijalizacija te ukupni troškovi za vrijeme trajanja pojedine specijalizacije prema vrstama i iznosima. Zavod se navedenim Ugovorom obvezao osigurati sredstva za pokriće troškova za koje se naknadno utvrdi da su neprihvatljivi. Neprihvatljivi troškovi su, između ostalog, prekovremeni rad i dežurstva specijalizanata, troškovi koji se financiraju iz drugih izvora te troškovi koji nisu izravno vezani za aktivnosti specijalističkog usavršavanja doktora medicine.

Cilj Projekta je zaštititi stabilnost zdravstvenog sustava te svim građanima jamčiti kontinuiranu i kvalitetnu zdravstvenu skrb na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Ulaganje u specijalističko medicinsko osposobljavanje doprinijet će kvalitetnijoj dostupnosti zdravstvene zaštite svim građanima, kao i ostvarivanju ravnomjerne i dostatne popunjenosti Mreže javne zdravstvene službe.

Tijekom provedbe Projekta Zavod i posrednička tijela koriste *online* sustav Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (eNPOO) za podnošenje zahtjeva za nadoknadu sredstava i izvještavanje o napretku provedbe Projekta. Zahtjeve za nadoknadu sredstava iz bespovratnih sredstava Zavod može podnositi samo za već plaćene troškove (metoda nadoknade) koji moraju biti popraćeni odgovarajućom dokumentacijom o nastalim i potraživanim prihvatljivim troškovima Projekta. Planirani prihvatljivi ukupni troškovi za specijalizacije iz Djelatnosti medicine rada i sporta utvrđeni Ugovorom iznose 206.974,89 eura, iz Djelatnosti epidemiologija 206.949,35 eura te iz Djelatnosti kliničke mikrobiologije 134.984,57 eura.

U 2023. ostvareni su rashodi za provedbu Projekta u ukupnom iznosu od 139.475,08 eura, od čega se na rashode za zaposlene odnosi 132.837,45 eura, na materijalne rashode 2.655,61 euro (naknade za prijevoz na posao i s posla, službena putovanja i stručno usavršavanje) te naknade građanima i kućanstvima (školarine) 3.982,02 eura.

Zavod je do ožujka 2024. podnio dva zahtjeva za nadoknadu sredstava u iznosu od 151.358,04 eura (za troškove nastale u 2023. i siječnju 2024.), a odobreno je ukupno 148.969,02 eura. Iako Ugovor dopušta retroaktivno potraživanje sredstava (razdoblje provedbe Projekta počinje prije stupanja Ugovora na snagu), Zavod nije potraživao sredstva za plaće isplaćene specijalizantima u 2021. i 2022. jer nije u mogućnosti dokazati iz kojih su izvora financiranja plaće specijalizantima isplaćene (a kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje), jer računovodstveni sustav Zavoda omogućuje raspoređivanje troška plaće po izvorima financiranja na razini odjela, ali ne i pojedinog zaposlenika. S tim u vezi, Zavod je 18. prosinca 2023. zatražio od Ministarstva zdravstva uputu o daljnjem postupanju. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2024.) Ministarstvo se nije očitovalo.

Javna nabava

Zavod je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22). Postupci nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura te radova do 66.360,00 eura uređeni su Pravilnikom o postupku provođenja jednostavne nabave, koji je donijelo Upravno vijeće u 2017. te njegovim izmjenama i dopunama iz 2018. i 2022., odnosno Pravilnikom o postupku provođenja jednostavne nabave iz lipnja 2023.

Prema odredbama navedenih pravilnika, pripremu i provedbu postupaka jednostavne nabave provodi stručno povjerenstvo od najmanje tri člana. Nabava robe, radova i usluga procijenjene vrijednosti do 9.290,00 eura provodi se slanjem upita za prikupljanje ponude, ovisno o složenosti predmeta nabave, jednom ili više gospodarskih subjekata. Kriterij za odabir ponude je najniža cijena, a za nabavu je dovoljna ponuda jednog gospodarskog subjekta. Nabava procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 9.290,00 eura do 19.908,00 eura za robu i usluge, odnosno do 46.453,00 eura za radove provodi se slanjem poziva na dostavu ponude na adrese najmanje tri gospodarska subjekta na dokaziv način, a nabava procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 19.908,00 eura za robu i usluge, odnosno 46.453,00 eura za radove do vrijednosti pragova javne nabave i objavom poziva na mrežnim stranicama Zavoda. Kriterij odabira ponude je najniža cijena ili ekonomski najpovoljnija ponuda. Iznimno, ovisno o prirodi predmeta nabave i razini tržišnog natjecanja, poziv na dostavu ponuda može se uputiti i samo jednom gospodarskom subjektu (tehnički ili umjetnički razlozi, isključiva prava prodaje i drugo). Pravilnikom su propisana izuzeća u provedbi propisanih postupaka jednostavne nabave, između ostalog, za zaključivanje ugovora o zakupu, nabavu odvjetničkih, konzultantskih i javnobilježničkih usluga, usluga reprezentacije, obrazovanja i stručnog usavršavanja, članarina i pretplata na časopise i stručnu literaturu, usluga objave u službenim glasilima te nabavu usluga za opće dobro (aktivnosti za promociju javnog zdravstva, građanske, sportske i istraživačke aktivnosti).

Za pripremu i provedbu postupaka javne nabave sedam zaposlenika Zavoda posjeduje važeći certifikat u području javne nabave. U skladu s odredbama članka 80. Zakona o javnoj nabavi, na mrežnim stranicama Zavoda objavljen je popis gospodarskih subjekata s kojima su predstavnici Zavoda ili s njima povezane osobe u sukobu interesa.

Planom nabave za 2023., objavljenom u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN), planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 12.653.709,31 euro bez PDV-a. Izmjenama i dopunama navedenog Plana nabave planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 37.674.725,09 eura bez PDV-a. Vrijednosno najznačajnije izmjene odnose se na dopunu prvobitnog Plana nabave za tri otvorena postupka javne nabave koje Zavod, temeljem odluke ministra zdravstva, kao javni naručitelj provodi u ime i za račun drugih zdravstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj ukupne procijenjene vrijednosti od 24.131.192,38 eura bez PDV-a (reagensi i ostali potrošni materijal za laboratorijsku dijagnostiku i mikrobiologiju, oprema i sredstva za čišćenje i održavanje te brzi antigenski testovi).

Tijekom 2023. planirano je provođenje 76 otvorenih postupaka javne nabave procijenjene vrijednosti od 30.972.012,83 eura (od čega se vrijednosno značajniji odnose na zajedničku nabavu za druge zdravstvene ustanove, poštanske usluge, nabavu namještaja za obnovu zgrade Zavoda, laboratorijskih uređaja, pribora i potrošnog materijala za laboratorijske uređaje), pregovaračkog postupka bez prethodne objave poziva na nadmetanje procijenjene vrijednosti od 4.200.000,00 eura (nabava tiskanog materijala i kompleta testova za nevidljivo krvarenje u stolici za provedbu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva) i 253 postupaka jednostavne nabave procijenjene vrijednosti od 2.502.712,26 eura.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2023. ukupno je nabavljeno roba, radova i usluga u vrijednosti od 24.900.794,57 eura bez PDV-a. Otvorenim postupcima javne nabave nabavljeno je, bez PDV-a, roba u vrijednosti od 4.293.507,27 eura i usluga u vrijednosti od 1.306.807,04 eura, a pregovaračkim postupkom bez prethodne objave poziva na nadmetanje nabavljeno je, bez PDV-a, roba u vrijednosti od 631.818,85 eura i usluga u vrijednosti od 110.149,12 eura. Statističkim izvješćem o javnoj nabavi za 2023. nisu obuhvaćeni okvirni sporazumi u vrijednosti od 18.439.720,97 eura zaključeni po provedenim otvorenim postupcima nabave koje je Zavod kao javni naručitelj proveo u ime i za račun drugih zdravstvenih ustanova. Okvirni sporazumi zaključeni su koncem 2023., a u Registru ugovora objavljeni su u siječnju 2024. te će zbog datuma objave biti obuhvaćeni Statističkim izvješćem o javnoj nabavi za 2024.

Na jednostavnu nabavu odnosi se 1.628.869,02 eura bez PDV-a (od čega nabava po narudžbenicama u iznosu od 498.392,38 eura bez PDV-a), od čega za nabavu roba u iznosu od 792.984,24 eura, usluga u iznosu od 770.370,03 eura i radova u iznosu od 65.514,75 eura. Postupcima jednostavne nabave koji su u vezi s financiranjem iz fondova Europske unije nabavljeno je usluga u vrijednosti od 57.898,24 eura bez PDV-a i roba u iznosu od 7.553,70 eura, a postupcima koji su u vezi s provedbom zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom nabavljeno je usluga u vrijednosti od 14.100,24 eura.

Na temelju višegodišnjih okvirnih sporazuma zaključeni su ugovori o nabavi roba i usluga u vrijednosti od 16.929.643,27 eura bez PDV-a, od čega na temelju postupaka nabave koje je Zavod sam provodio (nabava, pohrana i distribucija cjepiva za provedbu obveznog programa cijepljena te usluga osiguranja) u iznosu od 16.435.451,25 eura i na temelju postupaka koje su provodili Središnji državni ured za središnju javnu nabavu (opskrba gorivom, prirodnim plinom i poštanske usluge) i HZZO (telekomunikacijske usluge u pokretnoj i nepokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži) u iznosu od 494.192,02 eura.

Zavod vodi i u EOJN-u objavljuje Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Prema podacima iz navedenog Registra, u 2023. ugovorena vrijednost nabave roba, radova i usluga temeljem zaključenih ugovora ili izdanih narudžbenica iznosi 43.015.467,23 eura bez PDV-a, odnosno 50.296.151,82 eura s PDV-om, od čega se 18.550.959,67 eura bez PDV-a odnosi na vrijednost okvirnih sporazuma iz postupaka javne nabave koje je Zavod kao javni naručitelj, temeljem odluke ministra zdravstva, provodio u ime i za račun drugih zdravstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj.

Zavod vodi evidenciju narudžbenica prema kojoj je tijekom 2023. za nabavu roba, radova i usluga, uključujući i nabavu potrošnog medicinskog, uredskog i ostalog materijala po zaključenim ugovorima iz provedenih postupaka javne i jednostavne nabave izdano ukupno 4 616 narudžbenica u vrijednosti od 6.114.733,64 eura bez PDV-a.

Revizijskim postupcima obuhvaćeno je ukupno 69 postupaka nabave provedenih u 2023. ugovorene vrijednosti od 3.463.079,43 eura bez PDV-a, od čega 21 postupak javne nabave u iznosu od 2.926.820,26 eura i 48 postupaka jednostavne nabave ukupne vrijednosti od 536.259,17 eura temeljem kojih su zaključeni ugovori ili je nabava ostvarena izravnim ugovaranjem putem narudžbenica.

Od postupaka javne nabave obuhvaćena su četiri otvorena postupka javne nabave velike vrijednosti u iznosu od 1.223.391,89 eura (nabava namještaja u postupku cjelovite obnove zgrade na adresi Rockefellerova 2, laboratorijski uređaj tekućinski kromatograf, usluga analize biološkog materijala sportaša na zabranjene tvari te usluga organizacije ljetne škole zdravlja u projektu Živjeti zdravo), 14 otvorenih postupaka javne nabave male vrijednosti u iznosu od 1.092.533,37 eura (značajnije za nabavu serverske i mrežne opreme, laboratorijskih uređaja, četiri službena osobna automobila, usluge čišćenja i održavanja poslovnih prostora te zaštite osoba i imovine) i tri pregovaračka postupka bez prethodne objave u iznosu od 610.895,00 eura (značajnije za nabavu testova i poziva za provedbu Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva).

Osim toga, revizijskim uzorkom obuhvaćeno je 14 ugovora ukupne vrijednosti od 11.835.988,87 eura bez PDV-a zaključenih temeljem okvirnih sporazuma po provedenim postupcima javne nabave u 2023. ili prijašnjih godina (od čega značajnije za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva za provedbu programa obveznog cijepljenja, poštanskih usluga i usluga osiguranja).

Također, obuhvaćeno je 20 postupaka nabave iz 2022. ugovorene vrijednosti od 18.386.374,05 eura bez PDV-a, od čega šest otvorenih postupaka javne nabave u iznosu od 18.265.171,54 eura (značajnije za nabavu usluga izrade projektne dokumentacije i izvođenja radova cjelovite obnove zgrade Zavoda na lokaciji Rockefellerova 2, stručni nadzor nad provedbom građevinskih radova, usluge vođenja projekata u građevinarstvu, nabavu laboratorijskih uređaja te usluga izrade i distribucije tiskanog materijala za provedbu nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke) te 14 postupaka jednostavne nabave u vrijednosti od 121.202,51 euro temeljem kojih su zaključeni ugovori ili je nabava ostvarena izdavanjem narudžbenica.

Postupci javne nabave obuhvaćeni revizijskim uzorkom provedeni su u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, a postupci jednostavne nabave u skladu s odredbama Pravilnika o postupku provođenja jednostavne nabave.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 2. travnja do 3. prosinca 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Zavoda.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članci 131. – 139. (Narodne novine 144/21)
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (od 11. prosinca 2015.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu
3. Zakon o ustanovama
4. Zakon o zdravstvenoj zaštiti
5. Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23)
6. Zakon o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 85/06, 150/08, 71/10, 53/20, 120/21 i 23/23)
7. Zakon o lijekovima (Narodne novine 76/13, 90/14 i 100/18)
8. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
9. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
10. Zakon o pravu na pristup informacijama, članci 10. i 11.
11. Zakon o radu (Narodne novine 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
12. Zakon o osnovici plaće u javnim službama (Narodne novine 39/09 i 124/09)

13. Zakon o javnoj nabavi
14. Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine 56/22, 127/22, 58/23 i 128/23)
15. Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja
16. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
17. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
18. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23)
19. Pravilnik o postupku provođenja jednostavne nabave u Zavodu (srpanj 2017., kolovoz 2018., veljača 2022. i lipanj 2023.)
20. Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine 95/19)
21. Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 – ispravak, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 – ispravak, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22, 99/22, 26/23, 46/23, 104/23 i 155/23)
22. Odluka o primjeni prava iz Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja nakon isteka produžene primjene za zaposlenike u sustavu zdravstva (Narodne novine 68/23)
23. Odluka o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama (Narodne novine 35/22)
24. Mreža javne zdravstvene službe (Narodne novine 101/12, 31/13, 113/15 i 20/18)
25. Statut (siječanj 2019. i listopad 2023.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Zavoda. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz financijskog plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Zavoda. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze, vlastiti izvori, projekti financirani u 2023. te javna nabava (između ostalog, provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plaća i naknada za zaposlene, popisom imovine i obveza, izlaznim i ulaznim računima, приходима i rashodima, postupcima javne nabave i izvršenjem zaključenih ugovora te usklađenjima s HZZO-om). Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Zavoda te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuke iz prošle revizije koja je obavljena za 2007.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, financijski izvještaji, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, vlastiti izvori, projekti financirani u 2023. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, financijske izvještaje, rashode te javnu nabavu.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

1.1. Prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Statuta, Zavod obavlja djelatnosti epidemiologije zaraznih bolesti te kroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, promicanja zdravlja, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske i adolescentne medicine, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti, medicine rada, praćenja stanja i unaprjeđenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, stručnu i znanstvenu djelatnost na području toksikologije i antidopinga, poslove koji proizlaze iz navedenih djelatnosti te ostale poslove za potrebe javnozdravstvene djelatnosti u skladu s posebnim propisima. Nadalje, Zavod obavlja znanstvenoistraživačku djelatnost iz područja biomedicinskih znanosti i nastavnu djelatnost iz područja obrazovanja zdravstvenih djelatnika. Također, Zavod koordinira, stručno usmjerava i prati kvalitetu rada zavoda za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na unutarnje akte Zavoda.

Nabavu cjepiva za potrebe Republike Hrvatske Zavod obavlja na temelju trogodišnjih programa cijepljenja i godišnjih provedbenih programa. Trogodišnjim programom obveznog cijepljenja utvrđeno je da se stanje robe na skladištu mora detaljno evidentirati preko sustava e-CEZDLIH. Evidencija stanja na skladištu mora biti organizirana na način da se u svakom trenutku može znati koliko je cjepiva na skladištu po serijama, rokovima trajanja, koliko je kojeg cjepiva isporučeno i kome po serijama, koliko je kojeg cjepiva ušlo u skladište po serijama te koliki je rasap ili povrat cjepiva po serijama. Cjepiva za program obveznog cijepljenja distribuiraju se županijskim zavodima za javno zdravstvo tromjesečno (izuzetak su cjepiva protiv gripe jer se cijepljenja provode kampanjski). Narudžbu za kvartalnu distribuciju županijski zavodi za javno zdravstvo šalju Zavodu putem sustava e-CEZDLIH, na temelju kojih se u Zavodu priprema distribucija cjepiva po županijama. Županijski zavodi za javno zdravstvo imaju obvezu voditi evidencije o dobivenim i utrošenim cjepivima te sami snose troškove zbrinjavanja otpisanog cjepiva. Također, županijski zavodi za javno zdravstvo šalju mjesečna izvješća o potrošnji cjepiva u kojima je vidljivo i stanje njihovih zaliha cjepiva. Stanje zaliha cjepiva županijskih zavoda za javno zdravstvo uzima se u obzir pri izradi planova za narudžbe cjepiva u budućim razdobljima, pri izradi potreba za kvartalne distribucije te ako su potrebne redistribucije unutar države i slično.

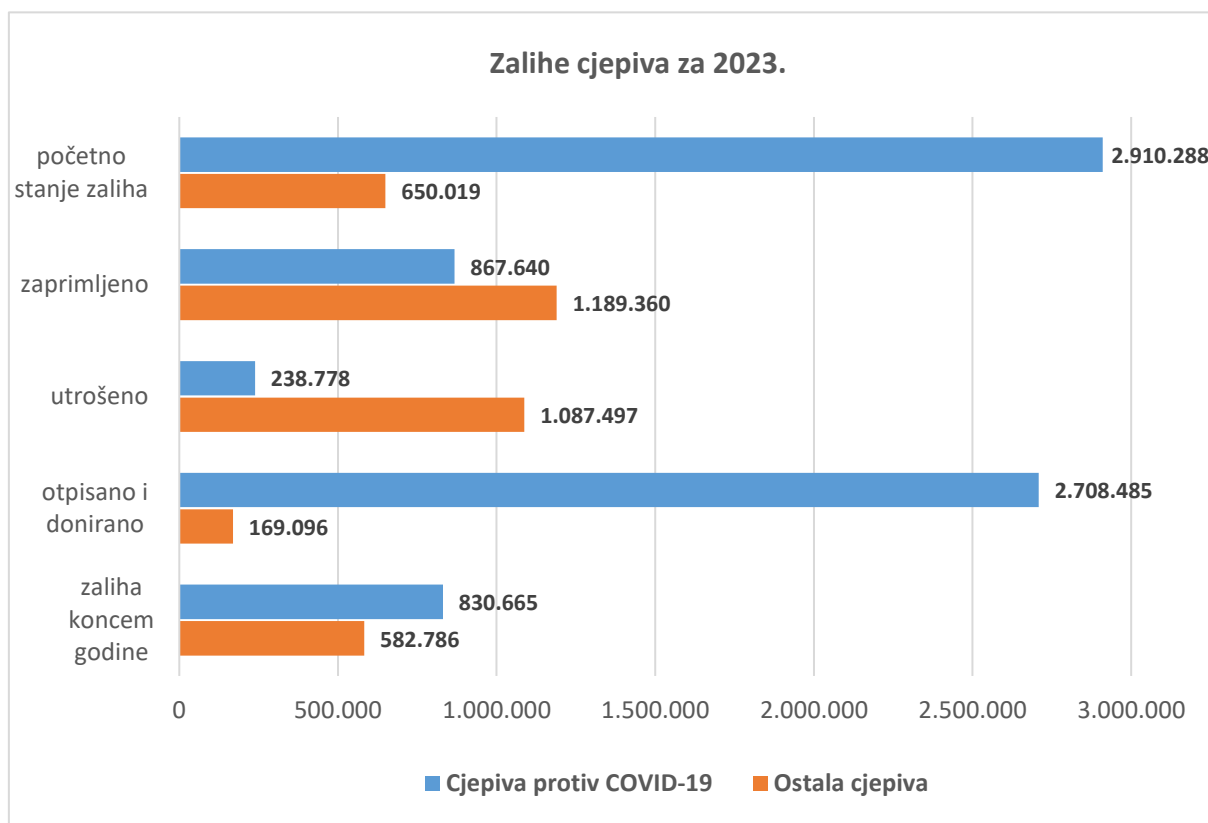
Prema podacima Zavoda (centralnog skladišta cjepiva Republike Hrvatske) za 2023., početno stanje cjepiva (osim cjepiva protiv bolesti COVID-19) na zalihi je 650 019 doza, ukupno je zaprimljeno na skladište 1 189 360 doza, utrošeno je (distribucijom županijskim zavodima za javno zdravstvo i u Zavodu) 1 087 497 doza, otpisano je 169 096 doza (najviše cjepivo protiv gripe 151 910 doza) te je koncem godine na zalihi 582 786 doza raznovrsnih cjepiva u vrijednosti od 9.237.698,16 eura.

Nadalje, početno stanje zaliha cjepiva protiv bolesti COVID-19 je 2 910 288 doza, ukupno je zaprimljeno na skladište 867 640 doza, utrošeno je 238 778 doza, otpisano je 2 654 645 doza, donirano je (donacije sa skladišta) 53 840 doza te je koncem 2023. na stanju 830 665 doza cjepiva, procijenjene vrijednosti (prema prosječnoj cijeni) od 13.789.039,00 eura.

Jedan od razloga značajnog otpisa cjepiva je ograničeno vrijeme trajanja višedoznih pakiranja cjepiva. Zbrinjavanje neiskorištenog cjepiva na centralnom skladištu obavlja Zavod.

U grafičkom prikazu broj 1 daju se podaci o zalihama cjepiva za 2023.

Grafički prikaz 1

Cjepiva protiv bolesti COVID-19 nabavila je Republika Hrvatska temeljem sporazuma zaključenih s Europskom komisijom, a Zavod distribuira cjepiva županijskim zavodima za javno zdravstvo. Prema podacima Zavoda, u 2021. utrošeno je 85,8 % nabavljenih doza cjepiva protiv bolesti COVID-19, otpisano je 2,8 % i donirano 8,4 %. U 2022. ukupno je utrošeno 33,1 %, otpisano je 9,5 % i donirano 10,1 % nabavljenih doza cjepiva, a u 2023. ukupno je utrošeno 6,3 % doza cjepiva, otpisano je 70,3 % i donirano 1,4 % (podaci o donacijama odnose se samo na donacije s centralnog skladišta Republike Hrvatske te ne obuhvaćaju izravne donacije sa skladišta dobavljača cjepiva).

Na značajno smanjenje utroška i povećanje otpisa nabavljenih doza cjepiva utjecao je pad interesa za cijepljenjem, osobito nakon odluke Vlade Republike Hrvatske iz svibnja 2023. o proglašenju prestanka epidemije bolesti COVID-19. Zavod je u siječnju 2024. podnio HZZO-u Izvješće o radu za 2023. koje, između ostalog, sadrži Izvješće o potrošnji cjepiva iz programa cijepljenja (na temelju mjesečnih izvješća županijskih zavoda za javno zdravstvo za 2023.).

Uz Sporazum o osiguranju financijskih sredstava za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva u razdoblju 2022. – 2024. i Dodatak Sporazumu, sastavljen je Iskaz potreba po vrstama cjepiva 2022. – 2024., koje Zavod može mijenjati bez prethodne suglasnosti HZZO-a, ovisno o odazivu na cijepljenje, promjenama u programu cijepljenja ili cijenama postignutim na tržištu, ali do ukupnog godišnjeg iznosa za pojedinu godinu. Navedenim Iskazom potreba utvrđen je potreban broj doza cjepiva i godišnji iznosi po vrstama cjepiva.

Prema podacima centralnog skladišta, za dio cjepiva nabavljeno je manje doza nego je utvrđeno navedenim Iskazom potreba (primjerice cjepivo protiv bolesti COVID-19, gripe i dio pedijatrijskih cjepiva). Osim toga, u 2023. otpisano je 151 910 doza cjepiva protiv gripe, što se odnosi na gotovo cijelu zalihu iz prethodne godine. Također, stanje zaliha nekih cjepiva koncem godine je veće od ukupno nabavljenih količina tijekom godine, odnosno nabavilo se više od utrošenoga. Koncem godine vrijednost stanja zaliha cjepiva (bez cjepiva protiv bolesti COVID-19) iznosi 9.237.698,16 eura, a prema obrazloženju odgovorne osobe razlog velikog stanja zaliha je isporuka cjepiva u prvom kvartalu sljedeće godine.

Upravljanje zalihama je proces planiranja, nabavljanja, skladištenja, utroška i/ili distribucije zaliha. Zalihama cjepiva se uspješno upravlja kada se cjepiva nabavljaju u optimalnim količinama i optimalnom dinamikom, odnosno kada su njihovi troškovi na optimalnoj razini. Optimalna razina zaliha omogućuje nesmetano odvijanje zdravstvene djelatnosti uz najniže troškove, a pri izračunu optimalnih količina zaliha u obzir se uzimaju troškovi nabave, dopreme, skladištenja, utroška i/ili distribucije, uz praćenje razine zaliha u funkciji vremena.

Iako je praćenje nabave, distribucije i stanja zalihe cjepiva u Zavodu određeno nizom dokumenata, između ostalog, trogodišnjim programom cijepljenja i Iskazom potreba po vrstama cjepiva, Zavod nije donio unutarnji akt kojim bi se objedinila sva pravila u cilju učinkovitijeg upravljanja zalihama. Navedenim unutarnjim aktom potrebno je, između ostalog, utvrditi procedure i kriterije vezano za otpis (rashod) zaliha cjepiva, definirati odgovornosti u postupku otpisa cjepiva, pribavljanje obrazloženja otpisa, osigurati izvještavanje o otpisu cjepiva te koordinaciju sa županijskom zavodima za javno zdravstvo, što bi doprinijelo boljem praćenju potrošnje cjepiva.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti unutarnji akt o upravljanju zalihama cjepiva kojim bi se utvrdila optimalna strategija (politika) upravljanja zalihama uz najmanje troškove, kako bi se smanjili otpisi zaliha cjepiva na najmanju moguću razinu i doprinijelo boljem praćenju potrošnje cjepiva.

Tijela Zavoda su: Upravno vijeće, ravnatelj, Stručno vijeće, Stručni kolegij, Etičko povjerenstvo, povjerenstva za lijekove, kvalitetu i unutarnji nadzor te Znanstveno-nastavna jedinica. Zavodom upravlja Upravno vijeće. Ovlasti, odgovornosti i poslovi Upravnog vijeća utvrđeni su Statutom iz 2019. (u primjeni do 23. studenoga 2023.), odnosno Statutom iz 2023., a način rada uređen je Poslovníkom o radu Upravnog vijeća.

Tijekom 2023. Upravno vijeće je održalo deset sjednica, od čega četiri redovne (u veljači, srpnju, studenome i prosincu 2023.) i šest izvanrednih (u travnju, svibnju, dvije u lipnju te u rujnu i listopadu 2023.) elektroničkih sjednica putem elektroničke pošte.

Upravno vijeće analiziralo je financijsko poslovanje Zavoda za razdoblje od siječnja do ožujka 2023. na elektroničkoj sjednici održanoj u travnju 2023., za razdoblje od siječnja do lipnja 2023. na redovnoj sjednici održanoj u srpnju 2023., za razdoblje od siječnja do rujna 2023. na elektroničkoj sjednici održanoj u listopadu 2023. te na redovnoj sjednici održanoj u ožujku 2024., kada je usvojilo godišnji financijski izvještaj o poslovanju Zavoda za 2023. Sjednice nisu održane u siječnju, ožujku i kolovozu 2023.

Prema odredbama članka 14. Statuta iz 2019., odnosno članka 15. Statuta iz 2023., Upravno vijeće, između ostalog, analizira financijsko poslovanje Zavoda najmanje jedanput u tri mjeseca. Navedene odredbe Statuta nisu usklađene s odredbom članka 84., stavka 1., alineje 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojom je propisano da upravno vijeće zdravstvene ustanove analizira financijsko poslovanje zdravstvene ustanove najmanje jedanput mjesečno.

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti Statut s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti te analizirati financijsko poslovanje Zavoda na sjednicama Upravnog vijeća najmanje jedanput mjesečno.

Upravno vijeće Zavoda je u siječnju 2019. donijelo Pravilnik o unutarnjem ustroju, kojim su sistematizirana radna mjesta, dok je broj potrebnih izvršitelja određen odlukama koje su sastavni dio navedenog Pravilnika. Do ožujka 2024. doneseno je 17 izmjena i dopuna navedenog Pravilnika. Prema izmjenama i dopunama Pravilnika iz prosinca 2023., u Zavodu su sistematizirana radna mjesta s ukupno 741 izvršiteljem, a koncem godine Zavod ima 406 zaposlenika. Revizijskim postupcima provjerena je organizacija rada, djelatnosti i poslovi prema utvrđenim ustrojstvenim jedinicama, kao i sistematizacija radnih mjesta te je utvrđeno da je rad u Zavodu organiziran po svim ustrojstvenim jedinicama utvrđenim navedenim Pravilnikom. Međutim, postoji značajno odstupanje u broju popunjenih radnih mjesta u odnosu na utvrđen broj izvršitelja unutarnjim aktom.

Državni ured za reviziju preporučuje provesti analizu sistematizacije radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te utvrditi opravdanost odstupanja u odnosu na popunjenost sistematiziranog broja zaposlenika, odnosno utvrditi potreban broj zaposlenika koji će osigurati obavljanje poslova iz djelokruga Zavoda. Nadalje, s obzirom na to da je donesen veći broj izmjena i dopuna Pravilnika o unutarnjem ustroju, preporučuje se radi lakše primjene donijeti novi Pravilnik ili pročišćeni tekst Pravilnika.

- 1.2. Zavod u Očitovanju navodi da prihvaća naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju te ističe kako Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Zavoda za 2023. i Očitovanje ne sadrže klasificirane podatke u smislu Zakona o tajnosti podataka. Nadalje, u Očitovanju obrazlaže kako će u suradnji sa službama, posebice Službom za epidemiologiju zaraznih bolesti donijeti opći akt u vezi s upravljanjem zalihama cjepiva, a sve u skladu i s uputom Ministarstva financija za knjigovodstveno evidentiranje nabave i distribucije cjepiva kod Zavoda, HZZO-a i županijskih zavoda za javno zdravstvo, koju je inicirao Državni ured za reviziju.

U dijelu koji se odnosi na usklađenje Statuta s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti navodi da će o tome voditi računa pri sljedećem donošenju Statuta. Nadalje, u dijelu koji se odnosi na analizu sistematizacije radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, utvrđivanje potrebnog broja zaposlenika koji će osigurati obavljanje poslova iz djelokruga Zavoda te donošenja novog ili pročišćenog teksta Pravilnika navodi da je u tijeku postupak donošenja novog Pravilnika o unutarnjem ustroju. Ističe da se broj sistematiziranih radnih mjesta odnosi na svako radno mjesto te je isti pokazatelj ukupnog broja svih raspisanih i predviđenih radnih mjesta uključujući radna mjesta voditelja službe, odjela i odsjeka te podrazumijeva i mandatne funkcije i pozicije. Također, navodi da će revidirati broj sistematiziranih radnih mjesta.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Zavod je u 2023. obavezan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. Računovodstveno evidentiranje za 2024. obavlja se prema odredbama navedenog Pravilnika. Koncem prosinca 2023. stupio je na snagu novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23), čije se odredbe u knjigovodstvenim evidencijama primjenjuju od siječnja 2025. Ustrojene su i vode se propisane poslovne knjige. Nepravilnosti su utvrđene u dijelu koji se odnosi na evidentiranje poslovnih događaja, zalihe za obavljanje djelatnosti i nabavu cjepiva te popis imovine i obveza.

– Evidentiranje poslovnih događaja

Poslovni događaji su u poslovnim knjigama evidentirani na temelju vjerodostojnih, urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Podaci o poslovnim promjenama i transakcijama nastalim na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima u glavnoj knjizi dijelom su uneseni bez opisa sadržaja i datuma poslovnog događaja, što otežava praćenje poslovnih događaja i kontrolu. Zavod dio poslovnih promjena u glavnoj knjizi ne evidentira ažurno zbog kašnjenja u kompletiranju i ovjeravanju računa. Zbog dostavljanja računa na knjiženje sa zakašnjenjem, dio obveza nije podmiren pravovremeno, a dio ispravka vrijednosti imovine ne počinje se pravovremeno obračunavati.

Prema odredbi članka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, a člankom 6., stavkom 3. navedenog Pravilnika utvrđeno je da je glavna knjiga sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Prema odredbama članka 8. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, poslovne knjige su skup evidencija kojima se osiguravaju podaci i informacije o poslovanju obveznika primjene proračunskog računovodstva, a vode se po načelu urednosti i ažurnosti. Prema odredbama članka 11., stavka 7. navedenog Pravilnika, izvadak za pojedini analitički račun iz glavne knjige mora sadržavati, između ostalog, datum poslovnog događaja i datum knjiženja s opisom sadržaja poslovnog događaja.

Državni ured za reviziju nalaže ažurno evidentiranje poslovnih događaja u glavnoj knjizi s opisom sadržaja i datumom poslovnog događaja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Prema podacima iz poslovnih knjiga i financijskih izvještaja za 2023., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu od 165.454.761,48 eura, a ukupni rashodi u iznosu od 159.084.311,88 eura. U poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima za 2023. iskazani rashodi za donacije cjepiva protiv bolesti COVID-19 u ukupnom iznosu od 21.979.384,40 eura te su za navedeni iznos evidentirani odnosno iskazani prihodi od imovine kao protustavka rashodima, u skladu s propisanim evidentiranjem u proračunskom računovodstvu. Cjepiva su donirana državama izvan Europske unije, dijelom prema procjeni COVAX instrumenta (instrument Europske unije za globalni pristup cjepivima protiv bolesti COVID-19), na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o upućivanju humanitarne pomoći donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 prema procjeni mehanizma COVAX iz listopada 2022., a dijelom izvan procjene navedenog instrumenta, na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske o upućivanju humanitarne pomoći donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 iz veljače i srpnja 2022. Navedenim odlukama Vlade Republike Hrvatske dijelom su utvrđene države kojima se doniraju cjepiva, a za donacije cjepiva prema procjeni COVAX instrumenta odlukama nisu navedene države koje su primatelji donacija cjepiva. Cjepiva su donirana tijekom 2022., i to dio sa skladišta dobavljača te su rashodi evidentirani po ispostavljenim računima Zavodu (računi dobavljača iz 2022.), a dio cjepiva je doniran sa skladišta Zavoda. Prihode i rashode za navedene donacije trebalo je iskazati u poslovnim knjigama za 2022., s obzirom na nastanak poslovnog događaja u prethodnoj godini. Zbog navedenog u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2023. više su iskazani prihodi i rashodi za 21.979.384,40 eura.

Uz račune i odluke o doniranju cjepiva protiv bolesti COVID-19, priložene su potvrde prijevoznika o preuzimanju robe sa skladišta i prijevozu pošiljaka (dokazi o isporuci). Uz odluke o donacijama te potvrde o isporuci sa skladišta i prijevozu pošiljaka nisu pribavljene i potvrde inozemnih vlada o primitku donacija. S inozemnim vladama nisu zaključeni sporazumi ili ugovori o pomoći u obliku donacija u naravi, a primitak donacije potvrdila je samo jedna država putem elektroničke pošte.

Zavod je s HZZO-om u siječnju 2022. zaključio Sporazum, a u veljači 2023. Dodatak Sporazumu, kojima su utvrđena sredstva za razdoblje 2022. – 2024. za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva za provedbu trogodišnjeg programa obveznog cijepljenja i programa imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse te za bolesti COVID-19 i majmunske boginje, zbrinjavanje cjepiva po isteku roka uporabe i promicanje programa cijepljenja. Sredstva su osigurana u Financijskom planu HZZO-a za utvrđeno razdoblje. Za podmirenje nabave potrošnog materijala te cjepiva protiv bolesti COVID-19 i majmunskih boginja, HZZO po ispostavljenim zahtjevima doznajuje sredstva Zavodu. Po navedenoj osnovi Zavod je u 2023. ostvario sredstva za nabavu cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja u iznosu od 161.700,00 eura, koja su utrošena za dobivenu namjenu. Primitak sredstava evidentiran je u glavnoj knjizi na računu novčanih sredstava i potraživanja za prihode HZZO-a, međutim u glavnoj knjizi nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima nisu iskazani navedeni prihodi, zbog pogreške u računovodstvenom evidentiranju. Zbog navedenog su prihodi i rezultat poslovanja manje iskazani za 161.700,00 eura, a obračunati prihodi više za navedeni iznos.

Prema odredbama članka 20., stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu modificirano računovodstveno načelo nastanka događaja znači da se, između ostalog, prihodi priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti, a rashodi se priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Državni ured za reviziju nalaže rashode za dane pomoći evidentirati prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, nalaže evidentirati prihode od HZZO-a prema načelu točnosti i u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine evidentirana su ulaganja u cjelovitu obnovu zgrade nakon potresa na adresi Rockefellerova 2 u iznosu od 14.615.220,18 eura te nabava namještaja za zgradu koja je u obnovi u iznosu od 400.051,00 euro, odnosno ukupno 15.015.271,18 eura. Nabava nefinancijske imovine u razdoblju stjecanja do stavljanja u uporabu (aktiviranja) nije evidentirana u okviru propisanih računa imovine u pripremi, nego izravno na računima imovine u uporabi. Zbog pogrešnog evidentiranja navedenih ulaganja u okviru imovine u uporabi umjesto u pripremi, obračunan je ispravak vrijednosti imovine u iznosu od 144.298,52 eura te je za navedeni iznos manje iskazana vrijednost dugotrajne imovine i vlastitih izvora.

Nadalje, u okviru rashoda za ostale intelektualne usluge evidentirani su rashodi za usluge stručnog nadzora nad građevinskim radovima cjelovite obnove zgrade u iznosu od 136.794,50 eura, a trebalo ih je evidentirati u okviru nabave nefinancijske imovine u pripremi, zajedno s drugim ulaganjima te povećati vrijednost nabavljene imovine i vlastitih izvora. Prema navedenom, u poslovnim knjigama trebalo je evidentirati i u financijskim izvještajima za 2023. iskazati imovinu u pripremi u ukupnom iznosu od 15.152.065,68 eura (što se odnosi na vrijednost ulaganja i stručni nadzor), s obzirom na to da ulaganja u obnovu nisu završena do konca 2023.

Odredbom članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine sve do trenutka stavljanja imovine u upotrebu. Nakon što se utvrde svi troškovi nabave i završi proces nabave, u trenutku stavljanja imovine u uporabu, ukupna nabavna vrijednost s računa imovine u pripremi prenosi se na odgovarajući račun imovine u uporabi. Istovremeno, obavlja se evidentiranje u pomoćnoj knjizi dugotrajne nefinancijske imovine. Stavljanjem imovine u uporabu, obračunava se ispravak vrijednosti imovine.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu nefinancijske imovine u razdoblju stjecanja do stavljanja u uporabu (aktiviranja), evidentirati u okviru propisanih računa imovine u pripremi te u ukupnu vrijednost ulaganja uključiti sve troškove nabave imovine do stavljanja imovine u uporabu, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Zalihe za obavljanje djelatnosti i nabava cjepiva

U skladu s propisima, ustrojeno je analitičko knjigovodstvo zaliha medicinskog potrošnog materijala (kemikalije, testovi, plinovi, laboratorijski pribor, potrošni materijal za laboratorijske uređaje i drugi materijal) po vrsti, količini i vrijednosti, koji se nabavlja za potrebe Zavoda. Utrošak zaliha vodi se po nabavnim cijenama, a rashodi se u glavnoj knjizi evidentiraju na temelju računa dobavljača u trenutku nabave. Tijekom 2023. kvartalno je (na temelju popisa) usklađivano stanje zaliha te su ispravljani rashodi. Koncem godine stanje zaliha medicinskog potrošnog materijala je u financijskim izvještajima iskazano u iznosu od 283.338,46 eura.

Osim nabave medicinskog potrošnog materijala za potrebe Zavoda, u skladu s odredbama članka 130., stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zavod obavlja i poslove planiranja, praćenja i evaluiranja provođenja obveznih imunizacija, uključujući nabavu, skladištenje i distribuciju cjepiva za potrebe Republike Hrvatske, na temelju dva trogodišnja programa cijepljenja. Tijekom 2023. nabavljena su cjepiva ukupne vrijednosti od 62.487.729,42 eura, od čega se na cjepiva protiv bolesti COVID-19 odnosi 44.346.985,58 eura, za provođenje programa obveznog cijepljenja 17.979.043,84 eura te cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja 161.700,00 eura. Cjepiva su nabavljena najvećim dijelom za distribuciju županijskim zavodima za javno zdravstvo, a manjim dijelom za potrebe Zavoda.

Na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2020., za nabavu cjepiva protiv bolesti COVID-19 financijska sredstva su osigurana u Financijskom planu HZZO-a. HZZO sredstva doznačuje na račun Zavoda na temelju zahtjeva sa specificiranim troškovima po dobavljaču cjepiva. Na isti način su osigurana financijska sredstva za nabavu cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja.

Za nabavu cjepiva za provođenje programa obveznog cijepljenja, financijska sredstva su osigurana također u Financijskom planu HZZO-a na temelju zaključenog Sporazuma o osiguranju financijskih sredstava za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva u razdoblju 2022. – 2024. iz siječnja 2022. i Dodatku Sporazumu iz veljače 2023. i godišnjih ugovora. Prethodnu suglasnost HZZO-u za zaključivanje navedenog Sporazuma sa Zavodom dala je Vlada Republike Hrvatske u siječnju 2021. Zavod po svakom dobavljaču cjepiva zaključuje s HZZO-om ugovor o preuzimanju duga, temeljem kojeg dobavljača plaća izravno HZZO, a Zavod zatvara obvezu i evidentira prihode od HZZO-a.

Sva cjepiva skladište se u ugovornom skladištu veledrogerije (koje je ujedno i centralno skladište cjepiva za Republiku Hrvatsku), koje obavlja distribuciju cjepiva prema županijskim zavodima za javno zdravstvo. Za praćenje zaliha cjepiva u centralnom skladištu ustrojen je sustav e-CEZDLIH koji osigurava podatke o vrsti, količini, distribuciji, utrošku i otpisu cjepiva. Međutim, analitičko knjigovodstvo zaliha cjepiva po vrsti, količini i vrijednosti nije ustrojeno. Za nabavljena cjepiva u vrijednosti od 62.487.729,42 eura Zavod je iskazao rashode razdoblja u trenutku nabave.

Popisom imovine i obveza za 2023. utvrđeno je stanje cjepiva iz programa cijepljenja u vrijednosti od 9.237.698,16 eura, ali nije provedeno usklađenje rashoda razdoblja za nabavu materijala i sirovina te u financijskim izvještajima nije iskazano stanje zaliha na 31. prosinca 2023. Nadalje, popisom imovine i obveza koncem godine nije obuhvaćen popis cjepiva protiv bolesti COVID-19 te u financijskim izvještajima nije iskazano stanje zaliha navedenog cjepiva niti je provedeno usklađenje rashoda razdoblja. Prema podacima centralnog skladišta, koncem 2023. na stanju je 830 665 doza cjepiva, procijenjene vrijednosti (prema prosječnoj cijeni) od 13.789.039,00 eura.

Prema odredbama članka 7., stavka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici u djelatnosti zdravstva te u obavljanju vlastite trgovačke i proizvođačke djelatnosti obvezno vode analitičko knjigovodstvo kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) po vrsti, količini i vrijednosti. Prema odredbama članka 49., stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, u materijalne rashode uključuju se utrošeni lijekovi i ostali potrošni materijal u djelatnosti zdravstva, troškovi nabave robe za daljnju prodaju te troškovi materijala i sirovina utrošenih u proizvodnji.

Zavod je trebao ustrojiti analitičko knjigovodstvo zaliha cjepiva, po vrsti, količini i vrijednosti te nabavu cjepiva evidentirati u okviru zaliha, a posebno izdvojiti zalihe cjepiva za preraspodjelu županijskim zavodima za javno zdravstvo. Rashode za nabavu cjepiva, odnosno utroška kratkotrajne nefinancijske imovine, Zavod je trebao priznati u trenutku stvarnog utroška, i to za dio zaliha koje sam utroši.

Državni ured za reviziju poduzeo je aktivnosti kako bi Ministarstvo financija propisalo način evidentiranja nabave i distribucije cjepiva kod Zavoda i županijskih zavoda za javno zdravstvo, s obzirom na to da vrijednost nabave cjepiva za preraspodjelu županijskim zavodima za javno zdravstvo nije rashod ostvaren za potrebe poslovanja Zavoda. U vrijeme obavljanja revizije u tijeku je izrada upute Ministarstva financija za provođenje knjigovodstvenih evidencija nabave i distribucije cjepiva kod Zavoda, HZZO-a i županijskih zavoda za javno zdravstvo.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti analitičko knjigovodstvo zaliha cjepiva po vrsti, količini i vrijednosti u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, nalaže u materijalne rashode razdoblja uključiti utrošena cjepiva u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Popis imovine i obveza

Obavljen je popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2023., koji nije cjelovit. Ravnatelj je u prosincu 2023. donio Odluku o popisu i osnivanju povjerenstava za popis. Odlukom je utvrđeno povjerenstvo za koordinaciju popisa imovine i obveza te povjerenstva po službama i odjelima Zavoda. Nadalje, utvrđeno je da su članovi povjerenstava po službama i odjelima obvezni popisne liste dostaviti odjelu za financije do 10. siječnja 2024., a iznimno popis potraživanja i obveza treba obaviti do 19. siječnja 2024. Odlukom nije utvrđeno u kojem je roku povjerenstvo za koordinaciju popisa imovine i obveza obvezno sastaviti izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza.

Povjerenstva po službama i odjelima su u utvrđenom roku sastavila popisne liste koje su ovjerali članovi popisnog povjerenstva. Popis imovine i obveza obavljen je po službama i odjelima te popisne liste sadrže podatke o nazivu, inventarnom broju, količini i lokaciji imovine, datumu popisa i podatke o članovima popisnog povjerenstva. Međutim, podaci o popisu imovine nisu u popisne liste uneseni u novčanim izrazima, što otežava usporedbu popisnih lista s podacima iz analitičkih evidencija dugotrajne imovine i glavne knjige.

Popisom je obuhvaćena nefinancijska imovina, tuđa imovina dobivena na korištenje, sitni inventar u uporabi te zalihe cjepiva (osim cjepiva protiv bolesti COVID-19) u skladištu Zavoda i u centralnom distribucijskom skladištu.

Povjerenstvo za koordinaciju popisa imovine i obveza sastavilo je Izvješće o popisu za 2023. u ožujku 2024., nakon predaje financijskih izvještaja za 2023. U navedenom izvješću navodi se da je povjerenstvo popisalo stanje novčanih sredstava, potraživanja i obveza te je utvrdilo da iskazana stanja odgovaraju stanjima u pomoćnim knjigama (bez navođenja da odgovaraju i stvarnom stanju utvrđenom popisom). Nadalje, u izvješću su dani prijedlozi za usklađenje glavne knjige s analitikom dugotrajne imovine (neusklađenost iz 2019. zbog pripajanja ustanove Zavodu, bez navođenja o kojoj se vrsti imovini radi i iznosu neusklađenosti), rashodovanje prijevoznih sredstava, opreme i sitnog inventara u uporabi zbog dotrajalosti (bez navođenja vrijednosti imovine za rashodovanje), nakon prodaje, licitacije, doniranja ili drugog načina zbrinjavanja imovine, korigiranje troškova materijala i sirovina za vrijednost popisanog medicinskog potrošnog materijala po odjelima u iznosu od 283.594,02 eura, otpis potraživanja u iznosu od 606.546,81 euro te za priznavanje prihoda po uplatama iz prijašnjih godina u iznosu od 2.203,20 eura (bez obrazloženja). Usklađenja stanja imovine prema prijedlozima Povjerenstva nisu provedena u glavnoj knjizi za 2023., nego tijekom 2024. (osim korekcije rashoda za materijal i sirovine i stanja zaliha prema popisom utvrđenom stanju medicinskog potrošnog materijala po odjelima koje je provedeno za 2023.).

Popisne liste novčanih sredstava kod poslovne banke, potraživanja i obveza na 31. prosinca 2023., do vremena obavljanja revizije (srpanj 2024.) Državnom uredu za reviziju nisu dostavljene (osim za potraživanja od zaposlenih u iznosu od 2.355,76 eura i obveze za naknade troškova zaposlenima za službena putovanja u iznosu od 1.144,69 eura).

Usklađenje obveza s vjerovnicima nije provedeno. Zavod je tijekom travnja 2024. pribavio od dijela vjerovnika ovjerene izvode otvorenih stavaka (obveza) sa stanjem na 31. prosinca 2023., prema kojima je utvrđeno da se za dio obveza razlikuju iskazana stanja u poslovnim knjigama Zavoda u odnosu na ovjereno stanje vjerovnika. Ovjera otvorenih stavaka obveza koncem godine jedan je od preduvjeta vjerodostojnog popisa.

Popisom imovine i obveza za 2023. nisu popisane zalihe cjepiva protiv bolesti COVID-19 u skladištu (na kojem se prema podacima skladišta koncem godine nalazi 830 665 doza cjepiva), dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi u vrijednosti od 231.644,81 euro, vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici u iznosu od 100.418,21 euro te dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja i potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku ukupne vrijednosti od 7.763.888,26 eura.

Odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisana je obveza i način obavljanja popisa imovine i obveza. Popis imovine i obveza mora se sastaviti i na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu unose se u popisne liste pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima. Popis imovine i obveza obuhvaća i stavke evidentirane u okviru izvanbilančnih zapisa iz članka 85. Pravilnika, i to, između ostalog, tuđu imovinu dobivenu na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumente osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostale izvanbilančne zapise.

Prema obvezujućoj Uputi o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donijelo Ministarstvo financija u 2015., godišnji popis mora se obaviti sa stanjem na dan 31. prosinca, imajući u vidu rokove za predaju financijskih izvještaja, kako bi se uskladila stanja imovine i obveza koncem godine. Nadalje, prema Uputi, sve osobe odgovorne za popis trebaju biti upoznate sa svojim obvezama i odgovornostima koje proizlaze iz dodijeljenih im zadataka. Popis imovine i obveza je postupak utvrđivanja stvarnog stanja imovine i obveza prema kojem se postojeća knjigovodstvena stanja svode na popisom utvrđena stvarna stanja, a ne samo provjera glavne knjige s analitičkim evidencijama. Pripremnim radnjama povjerenstvo za popis imovine i obveza trebalo je provjeriti je li za svaku pojedinu obvezu, za koju postoji pravni temelj, ispostavljen dokument i jesu li svi poslovni događaji proknjiženi. Popisno povjerenstvo trebalo je utvrditi stvarna stanja obveza, razlike između stvarnih stanja i knjigovodstvenih podataka, i to usklađivanjem podataka s vjerovnicima (razmjenom ovjerenih izvoda otvorenih stavaka).

Državni ured za reviziju nalaže u odluci o obavljanju popisa imovine i obveza utvrditi rok za predaju izvješća o obavljenom popisu imovine i obveza, kako bi se svi poslovi usklađenja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom proveli u poslovnim knjigama prije predaje godišnjih financijskih izvještaja. Nalaže podatke o popisu imovine unositi u popisne liste u naturalnim i novčanim izrazima, kako bi se moglo vrijednosno usporediti stvarno stanje utvrđeno popisom s knjigovodstvenim stanjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nalaže provesti postupak međusobnog usklađivanja otvorenih stavaka obveza s vjerovnicima razmjenom ovjerenih izvoda otvorenih stavaka, u skladu s odredbama Upute o obavljanju popisa imovine i obveza. Također, nalaže popisom obuhvatiti zalihe cjepiva protiv bolesti COVID-19 na skladištu, dugotrajnu nefinancijsku imovinu u pripremi, vrijednosne papire, dionice i udjele u glavnici te stavke izvanbilančnih zapisa (dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja i potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku) u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Državni ured za reviziju nalaže u izvješću o obavljenom popisu imovine i obveza detaljno navesti utvrđene neusklađenosti, a kod prijedloga za rashodovanje imovine navesti vrijednost imovine koja se rashoduje.

- 2.2. *U dijelu koji se odnosi na ažurno evidentiranje poslovnih događaja u glavnoj knjizi s opisom sadržaja i datumom poslovnog događaja, Zavod u Očitovanju ističe da su poduzete aktivnosti kojima će se ubrzati procesi kako bi se smanjilo kašnjenje u kompletiranju i ovjeravanju računa te da se već vodi računa o elementima opisa stavki i datuma nastanka poslovnog događaja, a prelaskom na novi informatički sustav navedeno će biti naznačeno kao obvezno polje. U dijelu koji se odnosi na evidentiranje prihoda od HZZO-a prema načelu točnosti i u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi, navodi da će nepravilnost biti otklonjena do konca 2024. preko rezultata poslovanja, a zahtjev za ispravkom predat će na sljedeću sjednicu Upravnog vijeća Zavoda. Za evidentiranje rashoda za dane pomoći prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja ističe kako su rashodi evidentirani u 2023. s obzirom na to da dobavljač nije u roku dostavio račune te da računi nisu sadržavali sve propisane elemente. Navodi da će nepravilnost otkloniti ispravkom rezultata poslovanja. Nadalje, ističe kako će ubuduće prijenos imovine iz pripreme u uporabu izvršiti po završetku procesa nabave nefinancijske imovine i evidentiranja svih troškova.*

U dijelu koji se odnosi na ustrojavanje analitičkog knjigovodstva zaliha cjepiva po vrsti, količini i vrijednosti te uključivanja samo vrijednosti utrošenih cjepiva u materijalne rashode razdoblja napominje kako je u suradnji s Ministarstvom financija izrađen nacrt Upute za provođenje knjigovodstvenih evidencija nabave i distribucije cjepiva kod Zavoda, HZZO-a i županijskih zavoda za javno zdravstvo te se očekuje da će Ministarstvo uputu dostaviti najkasnije do konca 2024. S obzirom na to da će se knjigovodstveno evidentiranje primjenjivati u poslovnim knjigama od 1. siječnja 2025., Zavod navodi da će s istim datumom u poslovnim knjigama za 2025. ispraviti rezultat poslovanja za rashode iz 2024. i prethodnih godina u visini vrijednosti neutrošenih cjepiva te vrijednost neutrošenih cjepiva iskazati u okviru zaliha cjepiva. Zavod prihvaća naloge i preporuke dane u području popisa imovine i obveza te u vezi s međusobnim usklađenjem otvorenih stavaka obveza s vjerovnicima navodi da će usklađenja provesti na dan 31. prosinca 2024. i nadalje kontinuirano.

3. Financijski izvještaji

- 3.1. Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji dostavljeni su Ministarstvu financija u propisanom roku.

Dio iskazanih podataka u financijskim izvještajima ne odgovara stanju evidentiranom u poslovnim knjigama, a Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima te uz Bilancu) za 2023. ne sadrže pojedine propisane podatke.

U Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2023. iskazani su izvanbilančni zapisi (aktiva i pasiva) u iznosu od 7.937.969,37 eura. U glavnoj knjizi za 2023. evidentirani su izvanbilančni zapisi, i to aktiva u iznosu od 6.857.945,29 eura i pasiva u iznosu od 6.862.525,80 eura. Podaci iskazani u Bilanci nisu istovjetni podacima evidentiranima u glavnoj knjizi. Osim toga, podaci evidentirani u glavnoj knjizi nisu međusobno usklađeni (aktiva i pasiva izvanbilančnih zapisa nisu usklađene). Prema obrazloženju odgovorne osobe, dio računa izvanbilančnih zapisa služi za rad aplikativnih procesa i ne ulazi u bilancu stanja, ali utječe na završno stanje. Zbog navedenog, ne može se izravno povezati stanje izvanbilančnih zapisa iz financijskih izvještaja sa stanjem iz poslovnih knjiga.

Prema Bilješkama uz Bilancu, instrumenti osiguranja plaćanja iznose 7.725.172,86 eura, dok su u glavnoj knjizi evidentirani u iznosu od 7.744.284,94 eura.

U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima navedeni su prihodi odnosno rashodi koji su evidentirani u okviru određene skupine računa, međutim za dio rashoda nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine (između ostalog, rashodi za materijal i sirovine ostvareni su manje za 70.200.133,75 eura ili 51,9 %, dok su više ostvarene ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna za 24.675,02 eura ili 62,5 % te rashodi za uredsku opremu i namještaj za 466.590,64 eura ili 180,7 %).

Bilješke uz Bilancu sadrže obrazloženja razlika nastalih u Bilanci na dan 31. prosinca 2022. i 1. siječnja 2023. (zbog konverzije valute kune u euro), međutim, ne sadrže podatke o vrijednosno značajnoj imovini i obvezama, obrazloženje korekcije prenesenog viška iz 2022. i objašnjenja o značajnim promjenama u stanju u odnosu na prethodno razdoblje (primjerice vrijednost građevinskih objekata veća je za 14.496.048,06 eura ili 208,3 %, dok je manja vrijednost ostalih potraživanja za 10.119.203,07 eura ili 78,2 % i potraživanja za prihode poslovanja za 5.251.890,07 eura ili 57,4 %).

Prema odredbi članka 3., stavka 1. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, osnovna svrha financijskih izvještaja jest dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Nadalje, prema odredbama članaka 14., 15. i 16. navedenog Pravilnika, između ostalog, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje. U Bilješkama uz Bilancu potrebno je navesti podatke o vrijednosno značajnoj imovini i obvezama te objašnjenja o značajnim promjenama u stanju u odnosu na prethodno razdoblje, a u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi stvarno stanje izvanbilančnih zapisa te u poslovnim knjigama evidentirati i financijskim izvještajima iskazati potpune i točne podatke u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Nadalje, nalaže sastaviti Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima i uz Bilancu) u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

- 3.2. *Zavod je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju. U dijelu koji se odnosi na utvrđivanje stvarnog stanja izvanbilančnih zapisa te evidentiranje i iskazivanje potpunih i točnih podataka u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima navodi da podaci iskazani u financijskim izvještajima odgovaraju stvarnom stanju. Također, navodi da će integracijom novog poslovnog sustava biti obvezno izvanbilančne evidencije voditi u samom sustavu te će se na taj način jednostavnije uskladiti podaci. Prelaskom na novi poslovni sustav uskladit će se razlike do kojih dolazi zbog izvanbilančnih evidencija koje su postavljene kao informatičko rješenje za evidentiranje poslovnih promjena prema shemama knjiženja u postojećem poslovnom sustavu. Nadalje, navodi da će u Bilješkama uz financijske izvještaje ubuduće paziti na točno iskazivanje podataka te da je do propusta kod instrumenata osiguranja plaćanja došlo nenamjerno i omaškom jer su izostavljeni dani instrumenti plaćanja (za koje je u poslovnim knjigama iskazano točno stanje te se vode pomoćne knjige u kojima su analitički navedeni primljeni i dani instrumenti osiguranja plaćanja).*

4. Rashodi

- 4.1. Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 159.084.311,88 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na materijalne rashode u iznosu od 70.438.696,41 euro ili 44,3 % te pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 38.149.254,31 euro ili 24,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Nepravilnosti su utvrđene u dijelu koji se odnosi na rashode za zaposlene.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 11.658.097,99 eura odnose se na brutoplaće u iznosu od 9.600.297,66 eura, doprinose na plaće u iznosu od 1.411.375,92 eura i druge rashode za zaposlene u iznosu od 646.424,41 euro. U okviru rashoda za brutoplaće iskazane su plaće za redovan rad u iznosu od 9.121.066,14 eura, plaće za prekovremeni rad u iznosu od 442.242,92 eura i plaće za posebne uvjete rada (COVID-19 dodatak) u iznosu od 36.988,60 eura.

Prema listama prekovremenih sati, u 2023. je 268 zaposlenika Zavoda ostvarilo ukupno 24 736 sati prekovremenog rada. Najviše prekovremenih sati rada (ukupno 14 426 sati) ostvarila su 123 zaposlenika u pet službi Zavoda: za medicinsku informatiku i biostatistiku; medicinu rada; mikrobiologiju; epidemiologiju i prevenciju kroničnih nezaraznih bolesti te epidemiologiju zaraznih bolesti. Prekovremeni rad za 42 zaposlenika Zavoda trajao je više od zakonom propisanog ograničenja godišnjeg broja sati, i to od 2 sata do 599 sati više godišnje. Zaposlenici koji su u 2023. radili prekovremeno su u skladu s odredbama članka 193., stavka 9. Zakona o zdravstvenoj zaštiti dali pisane suglasnosti na prekovremeni rad iznad Zakonom o radu dozvoljenih 180 sati godišnje.

Za obavljanje prekovremenog rada u pravilu nisu dani pisani zahtjevi poslodavca. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, prekovremeni rad pet zaposlenika koji su ostvarili najveći broj sati prekovremenog rada ostvaren je zbog povećanog opsega posla radi sudjelovanja u radnoj skupini uslijed donošenja nove Uredbe o dopuni Zakona o zdravstvenoj zaštiti; dodatnog pravnog angažmana u pripremi dokumentacije o nabavi, pisanju obrazloženja, odgovora na upite i žalbe u povećanom broju postupaka objedinjene javne nabave; revidiranja općih akata zbog izmjena Zakona o plaćama u javnim službama; prikupljanja, analize i obrade te izvještavanja službenih nacionalnih podataka u vezi s brojem novih slučajeva bolesti COVID-19, brojem preminulih i hospitaliziranih slučajeva; izrade prezentacija i predstavljanja podataka u vezi s pandemijskom krizom; sudjelovanja u brojnim radnim skupinama koje su izrađivale strategije i dokumente potrebne za unaprjeđenje javnog zdravstva u postpandemijskom razdoblju; pisanja postakcijskih analiza vezanih za pandemiju bolesti COVID-19 o mortalitetu, hospitalizacijama te popunjenosti kapaciteta zdravstvenih ustanova pacijentima oboljelim od bolesti COVID-19; izrade materijala i prezentacija o radu i ulozi Zavoda u odgovoru na krizne situacije; koordinacije provedbe aktivnosti na projektima Europske unije, analize cjepnog statusa oboljelih, hospitaliziranih, na respiratoru i preminulih osoba na dnevnoj i tjednoj razini; održavanja uredskih prostora (niz popravaka vezanih za sanitarne čvorove), košnje zelenih površina i obilaska kotlovnice tijekom vikenda; preuzimanja obavljanja dijela administrativnih poslova na unosu i obradi podataka pristiglih vještačenjem bolesti COVID-19 zbog bolovanja i rodiljnih dopusta; administrativne pripreme materijala za tisak Statističkog ljetopisa i drugo.

Zakonom o radu propisano je moguće trajanje prekovremenog rada. Prema odredbama članka 65., stavaka 1., 3. i 4. Zakona o radu, propisano je da u slučaju više sile, izvanrednog povećanja opsega poslova i u drugim sličnim slučajevima prijeke potrebe, radnik je na pisani zahtjev poslodavca dužan raditi duže od punog, odnosno nepunog radnog vremena (prekovremeni rad). Ako radnik radi prekovremeno, ukupno trajanje rada radnika ne smije biti duže od pedeset sati tjedno.

Prekovremeni rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od sto osamdeset sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od dvjesto pedeset sati godišnje.

Kolektivnim ugovorom za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja nije određena mogućnost trajanja prekovremenog rada zaposlenika iznad sto osamdeset sati godišnje. Odredbom članka 49. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja propisano je da će se osnovna plaća radniku uvećati, između ostalog, za prekovremeni rad za 50,0 %. Prekovremenim radom smatra se svaki sat rada duži od predviđenog rada utvrđenog dnevnim rasporedom rada, kao i svaki sat rada duži od redovnog mjesečnog fonda radnih sati. Redovni mjesečni fond radnih sati su sati koje radnik treba odraditi u tekućem mjesecu na bazi 40-satnog radnog tjedna. Prema odredbama članka 193. stavaka 8. i 9. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, najduže ukupno trajanje radnog vremena u tjednu, uključujući prekovremeni rad, ne može iznositi više od prosječno 48 sati u svakom razdoblju od četiri uzastopna mjeseca. Iznimno od navedenog, ukupno trajanje radnog vremena u tjednu zbog potrebe posla može iznositi i više od prosječnih 48 sati, ali samo ako je radnik dao prethodni pisani pristanak na takav rad.

Nadalje, zaposlenicima Zavoda koji su tijekom mjeseca ostvarili pravo na uvećanje plaće za radni staž za 0,5 %, uvećan je koeficijent složenosti poslova za radni staž za cijeli mjesec u kojem su ostvarili pravo na uvećanje plaće za radni staž (a ne od datuma kada su navršili godinu radnog staža i ostvarili pravo na uvećanje).

Prema odredbama članka 45. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, između ostalog, osnovnu plaću radnika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti u cilju organiziranja prekovremenog rada djelatnika u okviru propisanog ograničenja godišnjeg broja sati rada u skladu s odredbama Zakona o radu. Nadalje, nalaže uvećati koeficijent složenosti poslova radnog mjesta za radni staž od datuma kada se navrší godina radnog staža, u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

- 4.2. *Zavod je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju. U dijelu koji se odnosi na uvećanje koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta za radni staž od datuma kada se navrší godina radnog staža navodi da se obračun plaća obavlja preko Centralnog obračuna plaća od kojeg je dobiveno obrazloženje kako je u slučaju kada se evidencija radnog vremena unosi direktno u obračun prema unaprijed zadanim parametrima potrebno ručno raspodijeliti evidenciju, odnosno nema automatskog dijeljenja vremenskog intervala zbog čega je došlo do pogreške u obračunu. U Zavodu nije uspostavljen unos evidencije radnog vremena u registarskom dijelu aplikacije kako bi se automatizmom povlačio obračun i kako bi se obračuni automatski raspodijelili prema vremenskim intervalima promjena u Registru zaposlenika. Nepravilnost će se ispraviti na način da se ručno raspodijeli evidencija, i to već kod isplate plaće za listopad 2024.*

5. Javna nabava

- 5.1. Ravnatelj Zavoda donio je u siječnju 2023. Plan nabave za 2023., a u svibnju 2023. Izmjene i dopune Plana nabave. Plan nabave te njegove Izmjene i dopune objavljeni su u EOJN-u i na mrežnim stranicama Zavoda.

Zavod nije u propisanom roku od osam dana od dana donošenja u EOJN-u objavio cjelovite izmjene Plana nabave iz svibnja 2023., već je ažuriranje provodio u više navrata nakon propisanog roka (23 puta), posljednji put 19. travnja 2024. Prema odredbi članka 4. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, plan nabave i sve njegove kasnije promjene javni naručitelj obavezan je objaviti u EOJN-u u roku od osam dana od dana donošenja ili promjene.

Planom nabave objavljenom u EOJN-u planirana je nabava robe, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 37.674.725,09 eura bez PDV-a, što je 3.642.564,00 eura više u odnosu na Plan nabave koji je donio ravnatelj. Uz spomenuto, u EOJN-u je pogrešno navedena procijenjena vrijednost nabave u iznosu od 4.200.000,00 eura umjesto u iznosu od 557.436,00 eura za predmet nabave testova i poziva za provedbu Nacionalnog programa prevencije ranog otkrivanja raka debelog crijeva, odnosno 3.642.564,00 eura više. U provedbi postupka i dokumentaciji o nabavi primijenjena je ispravna procijenjena vrijednost nabave.

Planom nabave za 2023. nije planiran, a proveden je otvoreni postupak javne nabave usluge organizacije ljetne škole zdravlja Živjeti zdravo, na temelju kojeg je zaključen ugovor u iznosu od 199.000,00 eura bez PDV-a.

Nadalje, Planom nabave planirano je provođenje pet otvorenih postupaka javne nabave ukupne procijenjene vrijednosti u iznosu od 549.605,00 eura bez PDV-a za predmete nabave za koje je odredbama Zakona o javnoj nabavi propisano izuzeće te ih nije trebalo unijeti u Plan nabave (zakup poslovnih prostora, najam dvorana, ugovori o djelu, autorski honorari, emitiranje promidžbenih kampanja i javnozdravstvenih poruka).

Prema odredbama članka 28. Zakona o javnoj nabavi, u planu nabave navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura, a naručitelj je obavezan ažurirati plan nabave za poslovnu godinu prema potrebi.

Državni ured za reviziju nalaže plan nabave objavljen u EOJN-u objaviti u propisanom roku od osam dana od dana promjene, u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi. Također, nalaže planom nabave obuhvatiti sve predmete nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljen u EOJN-u sadrži, između ostalog, podatke o predmetu nabave, vrsti postupka, nazivu i OIB-u ugovaratelja, datumu zaključenja i broju ugovora, rok i ukupni iznos s PDV-om na koji je ugovor zaključen te financira li se iz fondova Europske unije, a ne sadrži konačni datum isporuke robe, pružanja usluge ili izvođenja radova, konačni iznos koji je naručitelj isplatio na temelju ugovora o javnoj nabavi te obrazloženje/napomenu ako je taj iznos veći od ugovorenog.

Evidencijski brojevi nabave iz Registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma razlikuju se za isti predmet nabave od evidencijskih brojeva iz Plana nabave. U pojedinim slučajevima nazivi predmeta nabave također nisu istovjetni, što otežava povezivanje planiranih postupaka nabave i zaključenih ugovora po tim postupcima.

Nadalje, u Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma (sa stanjem ažuriranja na 21. svibnja 2024.) nisu uneseni ugovori iz 2023. za nabavu usluge održavanje sustava e-CEZDLIH i e-CIJEPH te sustava NAJS ukupne vrijednosti od 263.844,92 eura bez PDV-a te nabavljene usluge po narudžbenicama pojedinačne vrijednosti iznad 2.650,00 eura, što se odnose na usluge servisa uređaja, sekvencioniranja otpadnih voda i međulaboratorijskog ispitivanja ukupne vrijednosti od 34.060,38 eura.

Prema odredbama članaka 5. i 6. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, između ostalog, sadrži datum kada je ugovor izvršen u cijelosti ili navod da je isti raskinut prije isteka roka na koji je zaključen, ukupni isplaćeni iznos ugovaratelju s porezom na dodanu vrijednost na temelju zaključenog ugovora ili okvirnog sporazuma i obrazloženje ako je iznos koji je isplaćen ugovaratelju veći od iznosa na koji je ugovor zaključen. Naručitelj je, između ostalog, obavezan ažurirati registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci.

Državni ured za reviziju nalaže voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi. Preporučuje više pažnje posvetiti nazivu predmeta nabave te evidencijskim brojevima po predmetima nabave u planu nabave i registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma radi lakšeg praćenja planiranih i provedenih postupaka nabave.

- 5.2. *Zavod je prihvatio nalaz Državnog ureda za reviziju. U Očitovanju navodi da će voditi računa da plan nabave i izmjene plana nabave objavi u propisanim rokovima, kao i da u plan nabave ne unosi predmete nabave za koje je propisano izuzeće. Također, navodi da će uskladiti nazive predmeta nabave i evidencijske brojeve po predmetu nabave u planu nabave s registrom ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Nadalje, navodi da će voditi računa da registar ugovora sadrži konačan iznos isplaćen temeljem ugovora koji kroz trenutni poslovni sustav nije bilo moguće pratiti te će integracijom novog poslovnog sustava biti omogućeno praćenje izvršenja ugovora, odnosno konačnog iznosa koji je naručitelj platio na temelju ugovora u određenom razdoblju.*